

DE BETOVERING VAN NARCISTISCHE LIEFDE DOORBROKEN

**BEWONDERING EN RIVALITEIT IN RELATIE TOT
PARTNERGEWELD**

Aantal woorden: 11.554

Anouk Vercruysse

Studentennummer: 01809817

Promotor: Prof. dr. Filip De Fruyt

Copromotor: Prof. dr. Jasmine Vergauwe

Masterproef voorgelegd voor het behalen van de graad master in de klinische psychologie

Academiejaar: 2022-2023

Dankwoord

Deze thesis is de kers op de taart van mijn opleiding als master in de klinische psychologie. Alhoewel het heel wat uitdagingen met zich meegebracht heeft, is het ook een proces geweest waar ik stiekem van genoten heb. Het schrijven van een thesis combineren met talrijke extra-curriculaire activiteiten en menig verantwoordelijkheid is een zwaar onderschatte sport waar ik me soms aan mispakt heb. Zonder hulp was dit mij dan ook niet gelukt, waardoor het niet meer dan gepast is om de tijd te nemen om de spilfiguren van mijn masterjaren te bedanken.

Allereerst wil ik in kader van mijn thesis mijn begeleidster drs. Fien Heyde bedanken voor de vlotte bereikbaarheid, uitgebreide feedback en constructieve samenwerking. Tevens wil ik graag mijn promotor, Prof. dr. Jasmine Vergauwe, bedanken om mij de kans te geven deze thesis te schrijven. Het is een boeiend project geweest!

Ook wil ik mijn ouders, grootouders en broer bedanken om mij steeds te motiveren doorheen mijn studie, mij altijd gesteund te hebben om mijn eigen pad te volgen en mij af en toe op te vangen als deadlines mij te veel werden. Met een knipoog wil ik ook mijn mama bedanken voor alle taalkundige adviezen.

Verder wens ik Ymke te bedanken voor de hulp bij de vele errors in R. Zonder jou had mijn laptop de resultatensectie waarschijnlijk niet overleefd.

Veel dank gaat ook uit naar mijn vriend Thibaud, voor de onvoorwaardelijke steun en mooie momenten samen.

Ook wil ik graag nog Thibaud & Ymke samen bedanken voor de vele uren samen thesissen. De babbels, koffie's en wandelpauzes hebben het schrijven veel aangenamer gemaakt.

Anouk Vercruysse

Abstract

Alhoewel narcisme een vaak onderzocht concept is, focust onderzoek zich nog maar sinds kort op de multidimensionaliteit van narcisme (Miller et al., 2011). Waar huidig onderzoek de verschillen tussen grandioos en kwetsbaar narcisme verkent, zijn de verschillen tussen bewondering en rivaliteit nog onderbelicht (Back, 2018; Sedikides, 2021). Deze masterscriptie onderzoekt bekende concepten in de studie van narcisme en romantische relaties met betrekking tot bewondering en rivaliteit. Binnen romantische relaties hebben narcisten vaak meer wisselende relaties (e.g., Campbell, 1999). Tevens is van narcisten geweten dat ze meer geneigd zijn tot stellen van agressief gedrag en meer aanvaardende attitudes t.a.v. partnergeweld vertonen (Blinkhorn et al., 2016). Onderzoek naar de verschillen tussen bewondering en rivaliteit kan mogelijks verklaren welke aspecten van narcisme deze negatieve uitkomsten kunnen voorspellen.

In dit onderzoek werd het effect van bewondering en rivaliteit op aantal wisselende partners onderzocht. Er werd vooropgesteld een negatief effect te vinden van bewondering en een positief effect te vinden van rivaliteit. Verder werd het effect van bewondering en rivaliteit op ontrouw onderzocht. Hierbij werd een negatief effect verwacht van bewondering en een positief effect van rivaliteit. Ook werd onderzocht of er een effect kon teruggevonden worden van zowel bewondering als rivaliteit op het stellen van partnergeweld. Ten slotte werd onderzocht of het eventuele effect van rivaliteit op partnergeweld beïnvloed wordt door enerzijds aantal wisselende partners en anderzijds het stellen van ontrouw.

Om dit te onderzoeken werd een cross-sectionele vragenlijst verspreid in Vlaanderen waarin de score op bewondering/rivaliteit (Back, 2018) en de mate van partnergeweld binnen de romantische relatie bevroegd werd (Straus et al., 1996). De resultaten van deze studie konden enkel evidentie bieden voor een positief effect van bewondering op aantal wisselende partners. De overige hypothesen konden niet bevestigd worden.

Inhoudstafel

Dankwoord	I
Abstract.....	II
Inhoudstafel	III
Figuren.....	V
Tabellen	VI
Narcisme in Romantische Relaties	1
Narcisme	2
<i>Een Definitie</i>	2
Multidimensionaliteit van Narcisme	4
Bewondering en Rivaliteit	6
Romantische Relaties	8
Agressie	11
<i>Partnergeweld in Relaties met meer Wisselende Partners</i>	13
Huidige Studie	15
Methode	16
<i>Opzet en Procedure</i>	16
<i>Steekproef</i>	17
<i>Instrumenten</i>	18
Achtergrondgegevens	18
Bewondering en Rivaliteit	18
Relatiegegevens	19
Conflict binnen de Romantische Relatie	19
<i>Data-analyse</i>	20

Resultaten	20
<i>Beschrijvende Gegevens en Intercorrelaties</i>	20
<i>Toetsing van de Hypotheses</i>	22
Hypothese 1 en 2.....	22
Hypothese 3 en 4.....	23
Hypothese 5 en 6.....	26
Hypothese 7 en 8.....	33
Discussie.....	33
<i>Bespreking Resultaten</i>	34
Correlaties	34
Hypotheses	34
<i>Beperkingen en Richtlijnen voor Toekomstig Onderzoek</i>	36
<i>Praktische Implicaties</i>	38
<i>Conclusie</i>	38
Referenties	40
Bijlagen.....	50
<i>Bijlage 1: flyer</i>	50
<i>Bijlage 2: infobrief</i>	51
<i>Bijlage 3: geïnformeerde toestemming</i>	52
<i>Bijlage 4: goedkeuring ethische commissie</i>	53
<i>Bijlage 5: debriefing</i>	54

Figuren

Figuur 1. Multidimensionaliteit narcisme (Sedikides, 2021)	4
Figuur 2. Narcissistic Admiration and Rivalry Concept (Back et al., 2013).....	6
Figuur 3. Visuele voorstelling H1-H6	13
Figuur 4. Visuele voorstelling H7 en H8.....	15

Tabellen

Tabel 1. Demografische kenmerken van de Steekproef ($N = 478$)	18
Tabel 2. Beschrijvende statistieken, correlatiecoëfficiënten en interne consistenties ($N = 478$).....	21
Tabel 3. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op Aantal Wisselende Partners onderzoekt ($N = 404$)	22
Tabel 4. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op Aantal Wisselende Partners onderzoekt ($N = 404$)	23
Tabel 5. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op Ontrouw 1 onderzoekt ($N = 404$).....	24
Tabel 6. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op Ontrouw 2 onderzoekt ($N = 404$).....	24
Tabel 7. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op Ontrouw 1 onderzoekt ($N = 404$).....	25
Tabel 8. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op Ontrouw 2 onderzoekt ($N = 404$).....	25
Tabel 9. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op gemiddelde mate van Partnergeweld onderzoekt ($N = 275$)	27
Tabel 10. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op mate van overleg onderzoekt ($N = 275$).....	27
Tabel 11. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op mate van Fysieke Agressie onderzoekt ($N = 275$)	28
Tabel 12. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op mate van Psychologische Agressie onderzoekt ($N = 275$).....	28

Tabel 13. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op mate van Seksuele Dwang onderzoekt ($N = 275$)	29
Tabel 14. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op mate van Verwondingen onderzoekt ($N = 275$)	29
Tabel 15. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op gemiddelde mate van Partnergeweld onderzoekt ($N = 275$)	30
Tabel 16. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op mate van overleg onderzoekt ($N = 275$)	31
Tabel 17. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op mate van Fysieke Agressie onderzoekt ($N = 275$)	31
Tabel 18. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op mate van Psychologische Agressie onderzoekt ($N = 275$)	32
Tabel 19. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op mate van Seksuele Dwang onderzoekt ($N = 275$)	32
Tabel 20. Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op mate van Verwondingen onderzoekt ($N = 275$)	33

Narcisme in Romantische Relaties

Narcisme is één van de meest onderzochte psychologische constructen van het moment. Wetenschappers vinden het een intrigerend concept en pogen de narcist verder te doorgronden. Narcisten zijn extravert, zelfzeker en charmant. Het gedrag dat ze stellen, staat in teken van leuk gevonden worden door anderen. Dit verklaart ook hun succes in interpersoonlijke relaties (Hermann et al., 2018). Nochtans wordt narcisme ook gelinkt aan wisselende uitkomsten wat betreft romantische relaties (Campbell et al., 2006; Campbell & Foster, 2002). Op korte termijn loopt alles zeer vlot maar op lange termijn slagen ze er niet in langdurige relaties uit te bouwen. Interessant om mee te nemen in deze tegenstrijdigheid is de multidimensionaliteit van narcisme. Narcisme bestaat namelijk uit meerdere subvormen. Voorgaand onderzoek omtrent narcisme en romantische relaties focust vooral op het onderscheid grandioos (i.e., grandiose) en kwetsbaar narcisme (i.e., vulnerable) (Tortoriello et al., 2017; Tortoriello & Hart, 2019), echter gaan hierdoor belangrijke nuances verloren. Deze masterproef zal de focus leggen op de twee subvormen die uit grandioos narcisme volgen: bewondering (i.e., admiration) en rivaliteit (i.e., rivalry) (Back et al., 2013). Mogelijks nuanceert het onderscheid tussen deze subvormen ook het verschil in relatieduur en -kwaliteit.

Bijkomend wordt de rol van agressiviteit in relaties onder de loep genomen. Voorgaand onderzoek toont aan dat narcisme positief gecorreleerd is met partnergeweld. Narcisten hebben positievere attitudes t.o.v. partnergeweld en stellen het zelf ook vaker (Fields, 2012). Omdat in dergelijk onderzoek wederom niet de differentiatie gemaakt wordt tussen bewondering en rivaliteit, en zij verschillende interpersoonlijke strategieën hanteren, gaan opnieuw belangrijke nuances verloren.

Deze scriptie tracht dus op de volgende manieren bij te dragen aan de huidige literatuur: het verder in rekenschap brengen van de multidimensionaliteit van narcisme, en daarbij vooral het onderscheid tussen bewondering en rivaliteit. Hiermee wordt er gepoogd belangrijke nuances aan te brengen in de huidige literatuur over narcisme met betrekking tot romantische relaties en partnergeweld. Bijkomend kan deze scriptie de basis zijn voor het ontwikkelen van strategieën en technieken om de relatiekwaliteit bij narcisten te verbeteren, aangezien het succes van deze strategieën ook afhankelijk zal zijn van de score van de narcist op bewondering en rivaliteit.

Narcisme

Een Definitie

Van Dale definieert narcisme als *een ziekelijke liefde voor zichzelf*. Dit is slechts het topje van de ijsberg. Narcisme kan gedefinieerd worden als gerechtigd eigenbelang. Narcistische individuen beschouwen hun eigen noden en doelen als belangrijker dan die van anderen. Ze vinden zichzelf zeer belangrijk en streven ernaar zichzelf te verbeteren (Hermann et al., 2018). Het is normaal om als individu behoefte te hebben aan bewondering en motieven te gebruiken om zichzelf te verbeteren, maar dit wordt pathologisch als dit extreem wordt en gepaard gaat met verminderde regulerende capaciteiten. Elk individu streeft ernaar zichzelf in een positief daglicht te stellen aan de hand van bv. succesvolle prestaties. Wanneer men er niet in slaagt om dit op een cultureel en sociaal aanvaardbare manier te bereiken en er dus een teleurstelling wordt ervaren, reguleren ze hun negatieve emoties om hier op gepaste wijze mee om te gaan. De narcist heeft hier opmerkelijke moeilijkheden mee en slaagt er niet in de behoefte naar erkenning en bewondering om te zetten in volwassen en sociaal aanvaardbaar gedrag (Pincus et al., 2014). Narcisme is een combinatie van persoonlijkheidstrekken die gerelateerd zijn aan een sterk antagonistische interpersoonlijke stijl. Deze wordt gekarakteriseerd door grandioosheid, misleiding, manipulatie, onbereidwilligheid en boosheid (Miller et al., 2018). Echter, narcisme hangt ook samen met charmant en zelfzeker gedrag dat vol humor zit. Deze personen worden aanschouwd als enorm populair, zelfs door personen die hen voor het eerst ontmoeten (Back et al., 2010; Back & Kenny, 2010; Oltmanns et al., 2004; Paulhus & John, 1998). Bovendien is narcisme ook gerelateerd aan succesvol daten (Dufner et al., 2013; Holtzman & Strube, 2010), leiderschap en bekendheid (Brunell et al., 2008; Mark Young & Pinsky, 2006). Verder zijn deze personen ook zeer competitief (Back et al., 2013). De narcist hanteert bij een mislukking een externe attributie, wat betekent dat de fout altijd bij de ander gezocht wordt. Bij succes, daarentegen, zal de narcist een interne attributie hanteren, en dus de oorzaak van het succes bij zichzelf leggen (Campbell et al., 2006). Deze personen hebben het ook moeilijk om empathie te ervaren. Met empathie wordt de capaciteit om zich in te leven in iemand anders zijn gevoelens bedoeld, en indien mogelijk, het aanpassen van diens acties naar deze gevoelens (Geist, 2009). Narcisme komt vaker voor bij mannen dan bij vrouwen. Dit is iets dat constant blijft doorheen de tijd en over verschillende leeftijdsgroepen heen (Grijalva et al., 2015).

Narcisme is een onderdeel van de Dark Triad, samen met Machiavellisme en Psychopathie (Paulhus & Williams, 2002). De Dark Triad is een relatief recente cluster van deze drie persoonlijkheidskenmerken. Deze kunnen geclusterd worden door hun soortgelijke score op de Big Five persoonlijkheidskenmerken. Deze vijf persoonlijkheidskenmerken zijn extraversie, altruïsme, consciëntieusheid, openheid (voor ervaringen) en neuroticisme, ook wel emotionele instabiliteit genoemd (Costa & McCrae, 1988). De prototypische narcist scoort laag op altruïsme, heeft een laag zelfbewustzijn (i.e., neuroticisme), scoort hoog op extraversie maar laag op warmte en heeft een hoge mate van vijandigheid (Miller et al., 2018). De Dark Triad persoonlijkheidskenmerken correleren allen negatief met altruïsme (Vernon et al., 2008). Daarnaast staat de Dark Triad bekend voor een verhoogde impulsiviteit in het dagelijks leven (Jones & Paulhus, 2011), en voorspelt deze ook welke relationele keuzes mensen zullen maken (Jonason et al., 2012).

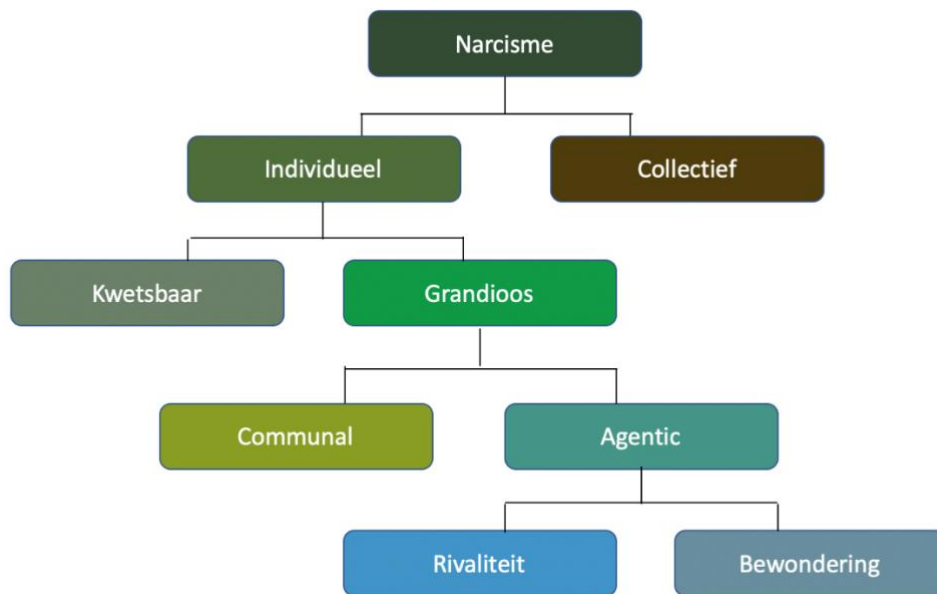
Het is belangrijk om het verschil te duiden tussen narcisme als persoonlijkheidstrek en narcisme als persoonlijkheidsstoornis. Narcisme kan geuit worden op een “normale” manier (i.e., subklinisch), wat inhoudt dat men veel zelfvertrouwen kan hebben en dat informatie die niet overeenkomt met het positieve beeld van het zelf, geminimaliseerd wordt. Elk individu heeft iets van de narcistische persoonlijkheidstrek in zich en dit hoeft dus niet problematisch of pathologisch te zijn (Roche et al., 2013). De pathologische narcist kan moeilijk omgaan met teleurstellingen en bedreigingen aangaande hun zelfbeeld. Dit gaat gepaard met maladaptieve copingstrategieën. Pathologisch narcisme wordt gediagnosticeerd aan de hand van een semigestructureerd diagnostisch interview en is geassocieerd met functionele beperkingen en leed, substantiële psychiatrische comorbiditeit en een verhoogd risico op suïcide (Pincus & Lukowitsky, 2010). “Normaal” narcisme houdt in dat een persoon enkele kenmerken van de persoonlijkheidsstoornis kan hebben, maar niet hoog genoeg scoort op deze kenmerken om de diagnostische criteria te halen (Foster et al., 2006). Deze masterproef focust op narcisme als persoonlijkheidstrek, en dus niet op de persoonlijkheidsstoornis zoals beschreven in de DSM (Skodol et al., 2014).

Multidimensionaliteit van Narcisme

Zoals hierboven reeds vermeld, is narcisme multidimensioneel en valt dit dus uiteen in verschillende subvormen. In wat volgt, worden deze beschreven. Figuur 1. biedt een overzicht van de verschillende subvormen van narcisme.

Figuur 1.

Multidimensionaliteit narcisme (Sedikides, 2021)

Allereerst wordt er een onderscheid gemaakt tussen narcisme op individueel en op collectief niveau. Narcisme op individueel niveau houdt grootse fantasieën over zichzelf in. Narcisme op collectief niveau houdt een gevoel van superioriteit voor de ingroep in, de groep waarin zij zich bevinden. Tevens is er een voortdurende vijandigheid voor de out-groep. Men is voortdurend alert voor complottheorieën en bedreigingen van andere groepen (Sedikides, 2021).

Op zijn beurt valt individueel narcisme uiteen in twee concepten: kwetsbaar narcisme en grandioos narcisme. Deze staan recht tegenover elkaar. Het is bijgevolg opvallend dat narcisme in deze vormen uiteenvalt. Waar grandioos narcisme zich typeert aan de hand van hoge scores op extraversie, scoren de kwetsbare narcisten eerder laag op extraversie, en hoog op neuroticisme (Miller et al., 2011). Kwetsbaar narcisme wordt gekenmerkt door introversie, vijandigheid, de nood aan erkenning, een fragiel zelfbeeld en egocentrisme (Malesza & Kaczmarek, 2018). De kwetsbare narcist heeft de neiging

voortdurend angstig te zijn om niet te voldoen aan eisen van een ander of om kansen te missen. Hier gaan ze onder andere mee om door zichzelf in vraag te stellen en te rumineren (Hermann et al., 2018). Alhoewel zowel kwetsbare narcisten als grandioze narcisten antagonistisch interpersoonlijk gedrag stellen, verschilt hun motief hiervoor. De kwetsbare narcist doet dit vanuit diens vijandige attributiebias, terwijl de grandioze narcist dit doet om zichzelf beter te doen voelen (Miller et al., 2011).

Grandioos narcisme wordt gekenmerkt door arrogante attitudes, veel zelfvertrouwen en een grote nood aan validatie van anderen. Grandioze narcisten zijn geneigd om zichzelf als intelligenter dan anderen te beschouwen en vergelijken zichzelf vooral met individuen die het relatief slechter dan hen doen (Miller & Campbell, 2008; Rhodewalt & Morf, 1995; Sedikides, 2021). Verder hebben ze een duidelijk gevoel van superioriteit ten opzichte van anderen op vlak van hun kunnen en hun belangrijkheid (Campbell et al., 2005; John & Robins, 1994; Krizan & Bushman, 2011). De grandioze narcist hecht ook zeer veel belang aan attributen die gerelateerd zijn aan status, zoals aantrekkelijkheid en intelligentie. De nadruk op deze kwaliteiten leidt ertoe dat zij obsessief bezig zijn met “de beste” willen zijn. Met “de beste” wordt hier degene met de meeste invloed, het middelpunt van de belangstelling bedoeld (Brunell et al., 2008; Watts et al., 2013). Om dit te bereiken, gebruiken ze verschillende middelen, zoals zich provocatief kleden of het vertellen van verhalen over hun seksuele overwinningen, alsook het uitbuiten van anderen (Buffardi & Campbell, 2008; Vazire et al., 2008). De grandioze narcist zal interacties vooral aangaan uit persoonlijk gewin, wat leidt tot korte sociale interacties (Campbell & Foster, 2002; Leckelt et al., 2015). Dit resulteert ook op romantisch vlak in meer wisselende partners en lagere verbondenheid met hun partners (Campbell et al., 2002; Reise & Wright, 1996).

Vervolgens valt grandioos narcisme uiteen in twee vormen: communal narcisme en agentic narcisme. Communal narcisme wordt in verband gebracht met verbondenheid. Iemand die meer aanleunt bij communal narcisme is dus vooral gericht op anderen en de connectie met anderen. Er ligt meer nadruk op het prosociale en altruïstische. Agentic narcisme daarentegen wordt in verband gebracht met autonomie. Iemand die meer aanleunt bij agentic narcisme focust vooral op zichzelf en tracht controle uit te oefenen op de omgeving en macht te verkrijgen. De agentic narcist zal zichzelf zeer intelligent en competent vinden (Bakan, 1996; Sedikides, 2021; Wiggins, 1991).

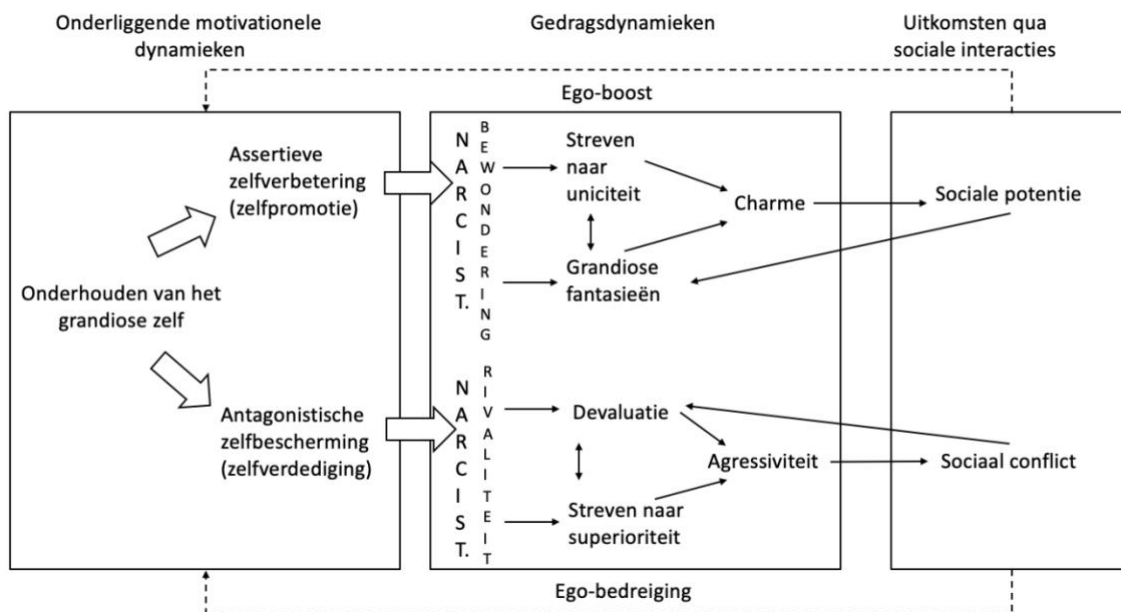
Tot slot valt agentic narcisme uiteen in de twee vormen waar in deze studie de nadruk op zal liggen, namelijk bewondering en rivaliteit. Bewondering houdt in dat een persoon status zoekt via het benadrukken van competentie en door middel van zelfpromotie en slechts in mindere mate via het uitstralen van dominantie. Bij rivaliteit daarentegen ligt de nadruk op het gebruiken van strategieën die gerelateerd zijn aan dominantie, zoals angst implementeren en intimidatie (Back et al., 2013; Sedikides, 2021). In wat volgt, wordt er dieper ingegaan op deze twee subvormen.

Bewondering en Rivaliteit

Aan de hand van het Narcissistic Admiration and Rivalry Concept (i.e., NARC, Back et al., 2013; zie Figuur 2), kan het onderscheid tussen bewondering en rivaliteit beter verklaard worden.

Figuur 2.

Narcissistic Admiration and Rivalry Concept (Back et al., 2013)

Het NARC vertrekt vanuit de wetenschap dat het primaire doel van de grandioze narcist het onderhouden van diens grandioos zelfbeeld is. Dit kan aan de hand van twee verschillende strategieën: enerzijds met behulp van assertieve zelfverbetering of zelfpromotie, anderzijds met behulp van antagonistische zelfbescherming of zelfverdediging. Dit zijn onderliggende motivationele dynamieken, die links op Figuur 2.

te zien zijn (Back et al., 2013). Het zijn strategieën die iedereen toepast: mensen zijn gemotiveerd om hun positieve zelfbeeld te versterken en zichzelf te beschermen tegen negatieve reacties over zichzelf (Alicke & Sedikides, 2009; Higgins, 1998). Hetgeen bijzonder is bij de narcist is dat die dit niet enkel gebruikt om een positief zelfbeeld te behouden, maar ook om diens grandioze zelfbeeld te onderhouden. Deze strategieën worden bijgevolg op een overdreven manier ingezet, om een overdreven positief zelfbeeld te verzekeren (Horvath & Morf, 2010; Morf & Rhodewalt, 2001). Beide strategieën spelen dus een belangrijke rol in het verklaren van de inter- en intrapersoonlijke processen van de narcist en zullen dan ook chronisch actief zijn (Back, 2018; Back et al., 2013).

Verder op Figuur 2 worden de gedragsdynamieken en uitkomsten qua sociale interacties beschreven. De gedragsdynamieken bestaan telkens uit drie niveaus: het affectief-motivationeel niveau, het cognitief niveau en het gedragsniveau. Ten eerste, assertieve zelfverbetering is typisch voor narcistische bewondering. Bewondering bestaat uit drie domeinen die met elkaar interageren: streven naar uniciteit (affectief-motivationeel), grandioze fantasieën (cognitief) en charme (gedrag). De activering van de strategie van assertieve zelfverbetering resulteert in een nastreven van uniciteit en in grootse fantasieën over zichzelf. Deze triggeren op hun beurt zelfzeker en dominant gedrag, wat hier omschreven wordt als charme. Dergelijke gedragingen resulteren in gewenste sociale omstandigheden zoals succes, sociale status, aantrekkelijkheid, ... Dit wordt hier beschreven als sociale potentie (Back, 2018; Back et al., 2013). Ten tweede, antagonistische zelfverdediging is typisch voor narcistische rivaliteit. Narcistische rivaliteit bestaat eveneens uit drie domeinen, zijnde streven naar superioriteit (affectief-motivationeel), devaluatie (cognitief) en agressiviteit (gedrag). Wanneer de strategie van zelfverdediging geactiveerd wordt, zorgt dit ervoor dat de narcist diens gevoelens van superioriteit wil versterken. Dit zal die doen door anderen te devalueren, wat vijandigheid en irritatie triggert. Dergelijke vijandigheid en irritatie kunnen op hun beurt zorgen voor agressief gedrag, wat leidt tot sociaal conflict zoals afwijzing, onpopulariteit, kritiek, ... (Back, 2018; Back et al., 2013).

De sociale voordelen van bewondering zullen vooral op korte termijn merkbaar zijn, terwijl de sociale nadelen van rivaliteit vooral op lange termijn gevoeld worden. Het stellen van agressief en ongevoelig gedrag is het meest sociaal inadequaat (Campbell &

Campbell, 2009). Zowel bewondering als rivaliteit zullen door deze uitkomsten qua sociale interacties in stand gehouden worden. Sociale potentie leidt tot een ego-boost die terug de strategie van zelfpromotie activeert. Sociaal conflict leidt tot een ego-bedreiging, wat opnieuw leidt tot zelfverdediging (Baumeister & Vohs, 2001; Bushman & Baumeister, 1998). Daarenboven gaat de huidige perceptie van sociale interactie-uitkomsten gepaard met een subjectieve controle over de gelijkheid tussen het gewenste, grandioze zelf en het werkelijk waargenomen zelf. Deze controle kan een fit of een misfit aantonen, wat gepaard gaat met respectievelijk positieve of negatieve emoties. Deze emoties versterken opnieuw het gebruik van de twee strategieën. Positieve emoties, zoals trots, zorgen voor het gebruik van zelfverbetering terwijl negatieve emoties, zoals schaamte, zorgen voor het gebruik van zelfverdediging (Tracy & Robins, 2004).

Het NARC toont aan welke intra- en interpersoonlijke processen gepaard gaan met narcistische bewondering en narcistische rivaliteit. Deze processen hebben vanzelfsprekend een invloed op hoe de narcist zich gedraagt binnen interpersoonlijke relaties en, meer specifiek, binnen romantische relaties.

Romantische Relaties

Binnen interpersoonlijke relaties zoekt een narcist vooral bevestiging van de ander. Om dit te verkrijgen, zullen ze anderen dan ook op korte termijn verheerlijken, tot ze de bevestiging die ze willen, verkrijgen. Dit leidt tot kortstondige interpersoonlijke relaties: van zodra de bevestiging gekregen is, verliest de narcist zijn interesse (Campbell & Foster, 2002). Dit is niet anders bij een romantische relatie, en resulteert dus in veel wisselende partners (Campbell et al., 2002). Het beeld dat de narcist heeft van een romantische relatie is dat het een opportuniteit is om diens eigen zelfbeeld op te krikken, ongeacht de mogelijke negatieve effecten op hun partner. Hierdoor prefereren ze een partner die hen machtig doet voelen of hun sociale status kan verhogen, boven iemand die hen emotionele intimiteit of warmte bezorgt (Hermann et al., 2018). Dit kan verklaard worden vanuit het NARC: het verkrijgen van aandacht van een persoon die een hogere status heeft dan zichzelf (i.e., sociale potentie) leidt tot een ego-boost. Dit past dus bij de narcistische bewondering en activeert de strategie van de zelfpromotie, waardoor het dus mee het grandioze beeld dat de narcist van zichzelf heeft, in stand houdt (Back, 2018). Ook bij de seksualiteit binnen een relatie is dit een gegeven dat terugkeert. Seksualiteit

valt uiteen in twee uitkomsten, die vaak met elkaar gerelateerd zijn: emotionele intimiteit en genot. Hierbij is emotionele intimiteit communal, omdat dit gericht is op verbondenheid met de ander en genot agentic, want dit is gericht op zichzelf. Het is dus geen verrassing dat de narcist vooral belang hecht aan het genot dat seksualiteit teweegbrengt (Foster et al., 2006). Om emotionele intimiteit te bereiken met een romantische partner is een bepaald level van nabijheid en betrokkenheid nodig. Genot daarentegen, vergt geen band met een partner (Foster et al., 2006). Narcisten geven zelfs aan een romantische afkeer te voelen jegens anderen die met hen een emotioneel intieme relatie willen starten (Campbell, 1999). Door de nadruk die de narcist legt op genot binnen de seksualiteit in een relatie, creëert die minder strikte seksuele attitudes en gedrag, waarmee gelijktijdig de hoeveelheid emotionele intimiteit afneemt. De narcist heeft dus ook meerdere wisselende seksuele partners, one-night-stands (i.e., eenmalig seksueel contact) en friends with benefits (i.e., meermaals seksuele contact met een persoon waar men een vriendschapsband mee heeft, zonder de intentie om hier een romantische relatie mee te starten) en zet eerder in op het korte termijn genot die deze contacten met zich meebrengen, dan dat die inzet op het bereiken van emotionele intimiteit met een partner (Foster et al., 2006; Jonason et al., 2012). Verder heeft de narcist over zijn hele leven gemiddeld meer seksuele en dating partners dan personen die minder hoog scoren op narcisme (Jonason et al., 2009; Rhodewalt & Eddings, 2002).

Kortom, voor de narcist draait het in een romantische relatie enerzijds om het krijgen van bewondering en anderzijds om het verkrijgen van seksueel genot. In deze studie wordt verwacht een verschil te vinden in hoeveelheid wisselende partners tussen narcisten die hoog scoren op bewondering en narcisten die hoog scoren op rivaliteit. Concreet wordt verwacht dat narcisten die hoger scoren op bewondering, minder wisselende partners zullen hebben. Dit vanuit de redenering van het NARC dat narcisten die hoog scoren op bewondering veel sociale potentie hebben en hier ook eigen voordeel uit winnen, namelijk de ego-boost die ze hierdoor verkrijgen. Zij zouden dus minder geneigd zijn om een relatiebreuk te indiceren en daardoor sociaal conflict te genereren, wat mogelijk zou kunnen leiden tot moeten inboeten op hun grandioze zelfbeeld. Narcisten die hoog scoren op rivaliteit daarentegen, hebben meer sociaal conflict en doen het minder goed in sociale settings. Ook binnen hun romantische relaties hebben zij meer conflicten, dewelke zij als ego-bedreiging ervaren en hun strategieën van antagonistische

zelfverdediging activeren. Hierdoor wordt dus verwacht dat hun relaties sneller stuklopen en dat zij meer wisselende partners zouden hebben.

Hypothese 1: Bewondering heeft een negatief effect op het aantal wisselende partners dat een persoon heeft.

Hypothese 2: Rivaliteit heeft een positief effect op het aantal wisselende partners dat een persoon heeft.

Naast de vele wisselende partners, pleegt de narcist ook vaak ontrouw op diens huidige partner (Altınok & Kılıç, 2020; Campbell & Foster, 2002; Campbell & Miller, 2011; Foster et al., 2006; McNulty & Widman, 2014). Er kan een onderscheid gemaakt worden tussen emotionele en seksuele ontrouw. Emotionele ontrouw houdt in dat er liefde en aandacht gegeven wordt aan iemand die niet tot de romantische relatie behoort. Seksuele ontrouw houdt in dat er seksuele activiteiten plaatsvinden met iemand die niet tot de romantische relatie behoort. Onderzoek toont aan dat narcisten meer seksuele ontrouw plegen (Tortoriello & Hart, 2019). De narcist pleegt niet enkel ontrouw voor persoonlijk gewin, maar ook om jaloezie te induceren bij diens partner en om meer macht en controle te verwerven over de relatie (Tortoriello et al., 2017). Uit angst om zelf bedrogen te worden, zal de narcist zich bezitterig gedragen ten opzichte van diens partner. Doordat de narcist deze mate van jaloezie vertoont, zal het sociaal leven van hun partner ingeperkt en zelfs tot een minimum herleid worden (Määttä et al., 2012).

In deze studie wordt eveneens een verschil verwacht tussen bewondering en rivaliteit in het stellen van seksuele ontrouw. Hierbij wordt verwacht dat narcisten die hoog scoren op bewondering, minder geneigd zullen zijn om seksuele ontrouw te plegen dan narcisten die hoog scoren op rivaliteit. Dit volgt tevens de redenering die het NARC poneert, namelijk dat narcistische rivaliteit gepaard gaat met antagonistische strategieën wanneer hun grandioze zelfbeeld in het gedrang komt. Zoals Tortoriello (2017) reeds beschreef, plegen narcisten vaak ontrouw om jaloezie te induceren bij diens partner. Doordat ontrouw met dergelijke antagonistische strategie gepleegd wordt, lijkt het meer aan te sluiten bij narcisten die hoog scoren op rivaliteit dan bij narcisten die hoog scoren op bewondering. Dit zou namelijk ook kunnen leiden tot het verhogen van het eigen gevoel van superioriteit. Anderzijds wordt bij bewondering een negatief verband verwacht met het stellen van seksuele ontrouw, vanuit de hypothese dat hun partners

dermate ingenomen zijn door hun charme en dat er dus in de relatie een hoge mate van seksualiteit is, waardoor de nood tot stellen van seksuele ontrouw mogelijk daalt.

Hypothese 3: Bewondering heeft een negatief effect op het stellen van ontrouw.

Hypothese 4: Rivaliteit heeft een positief effect op het stellen van ontrouw.

Wanneer een narcist zelf bedrogen wordt, hanteert deze aanvullende strategieën om diens macht binnen de relatie te herwinnen (Tortoriello & Hart, 2019). Dit kan wederom verklaard worden vanuit het NARC: het ervaren van bedrog is een ego-bedreiging, wat de strategie van antagonistische zelfverdediging activeert, wat hoort bij de narcistische rivaliteit. De aanvullende strategieën die de narcist gebruikt, kunnen dus gesitueerd worden onder de agressiviteit die geactiveerd wordt om diens beeld van het grandioze zelf te onderhouden (Back, 2018). In wat volgt, wordt dieper ingegaan op de agressie die soms gepaard gaat met het hebben van een relatie met een narcist.

Agressie

Agressie is de intentie om mensen te kwetsen of uit te buiten, zonder dat daar per se fysieke verwonding bij komt kijken. Dit is dus niet gelijk aan geweld, waarbij er wel sowieso fysieke kracht ten opzichte van een andere persoon gesteld wordt (Howells & Hollin, 1989). Menig studie toonde reeds aan dat narcisme een significant verband houdt met agressie (Lambe et al., 2018). De personen die hoog scoren op narcisme, zijn ook de personen die meer agressief gedrag stellen (Beasley & Stoltenberg, 1992; Cale & Lilienfeld, 2006; Coid, 2002). Agressie is dan ook opgenomen in het NARC, waar het aansluit bij de narcistische rivaliteit (Back, 2018). Dit wordt verklaard door de volgende redenering: de zelfwaarde van de narcist kan in gedrang komen door externe gebeurtenissen (Lambe et al., 2018). Dit houdt vaak verband met het ervaren van een ego-bedreiging, zoals het krijgen van negatieve feedback, een afwijzing of een belediging (Barry et al., 2006; Bushman & Baumeister, 1998). Wanneer een ego-bedreiging plaatsvindt, grijpt de narcist die hoog scoort op rivaliteit terug naar de strategie van antagonistische zelfverdediging, wat inhoudt dat die door zijn streven naar superioriteit de ander zal devalueren en ook agressief gedrag zal stellen om zichzelf te verdedigen (Back, 2018).

Eenzelfde verklaring kan gevonden worden bij seksuele agressie, wat eveneens meer voor komt bij narcisten (Zeigler-Hill et al., 2016). Ze zijn meer geneigd om mensen te dwingen tot seksuele handelingen. Dit doen ze omdat ze voortdurend op zoek zijn naar het ervaren van seksueel genot, en het gevoel hebben dat wanneer dit hen ontzegd wordt, hen een seksuele handeling waar zij recht op hadden, onterecht onthouden wordt (Bushman et al., 2003; Lamarche & Seery, 2019). Bij het zien van beelden van een verkrachting, zijn narcistische mannen meer opgewonden dan andere mannen. Ze vertonen eveneens minder empathie jegens slachtoffers van een verkrachting. Wanneer een narcist zijn seksuele avances afgewezen worden, zal die nadien die persoon als minder aantrekkelijk beschrijven (Bushman et al., 2003). Verder zal de narcist na een verkrachting ook sneller aan victim-blaming doen, wat inhoudt dat ze de schuld bij het slachtoffer leggen. Bovendien zal men niet snel de agressor schuld toe-eigenen, dit houdt tevens verband met de neiging om seksuele handelingen af te dwingen (Brewer et al., 2021). Opnieuw kan hier het NARC aan gekoppeld worden: een afwijzing door een mogelijke partner is een ego-bedreiging en leidt tot het activeren van antagonistische zelfverdediging, wat typisch is voor narcistische rivaliteit. Dit zal leiden tot devaluatie, wat zich hier manifesteert in de schuld bij het slachtoffer leggen. Hierdoor versterkt de narcist terug de eigen positie en de eigen gevoelens van superioriteit, wat het grandioze beeld over zichzelf opnieuw beaamt en versterkt (Back, 2018).

Ook binnen een romantische relatie is narcisme gerelateerd aan agressie, wat benoemd kan worden als partnergeweld (Fields, 2012). Partnergeweld is een patroon van beledigend, schofterig, neerbuigend gedrag waaronder fysieke, psychologische en seksuele mishandeling valt. Dit wordt gebruikt door één persoon in de relatie tegenover de andere persoon in de relatie om zo macht te verkrijgen of om het misbruik van autoriteit van de ene partner in stand te houden (Fields, 2012; Walker, 1999). Fields (2012) toonde aan dat de narcist meer en vaker partnergeweld stelt. Verder vertonen narcisten ook meer aanvaardende attitudes t.o.v. partnergeweld (Blinkhorn et al., 2016). Het stellen van agressief gedrag en deze positieve attitudes kunnen binnen het NARC het best gekoppeld worden aan rivaliteit. Bij ego-bedreiging zal de antagonistische strategie geactiveerd worden, waardoor de narcist agressief gedrag zal stellen uit zelfverdediging. Narcistische bewondering daarentegen kan theoretisch niet gekoppeld worden aan agressief gedrag. Agressief gedrag zou de beoogde ego-boost in de weg staan, omdat het enerzijds niet

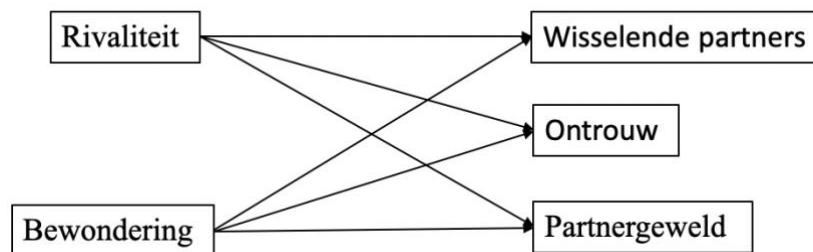
strookt met de eigen grootse fantasieën en anderzijds niet strookt met het uitstralen van charme en aantrekkelijkheid. Ten derde zou dit ook niet leiden tot sociale potentie, maar eerder tot sociaal conflict, wat dus wederom eerder gelinkt wordt aan narcistische rivaliteit.

Hypothese 5: Bewondering voorspelt minder partnergeweld.

Hypothese 6: Rivaliteit voorspelt meer partnergeweld.

Figuur 3.

Visuele voorstelling H1-H6

Partnergeweld in Relaties met meer Wisselende Partners

Partnergeweld komt opvallend meer voor in polygame dan in monogame relaties. Dit is voornamelijk onderzocht in Sub Sahara Afrika. Menig onderzoek toont aan dat er in polygame relaties een verhoogde kans is op het meemaken van partnergeweld (Ahinkorah, 2021; Ali et al., 2014; Amone & Arao, 2014; Lasong et al., 2020). Alhoewel wisselende partners en polygamie geen synoniemen zijn, is in de Westerse wereld polygamie minder aanvaard dan in Sub Sahara Afrika. Hierdoor leek het in dit onderzoek aangewezen om de focus op de wisselende partners te houden en te kijken hoe deze in verband staan met de hoeveelheid partnergeweld binnen de relaties. Hierbij wordt de hypothese gevormd dat de relatie tussen rivaliteit en partnergeweld gemodereerd wordt door het aantal wisselende partners, waarbij het hebben van meer wisselende partners een sterker effect van rivaliteit op partnergeweld voorspelt. Deze redenering bouwt voort op het NARC, dat aantoont dat mensen die hoger scoren op narcistische rivaliteit meer sociaal conflict ervaren. Daardoor ontvangen ze vaak ego-bedreigingen en hanteren ze de strategie van zelfverdediging om hun grandioze zelfbeeld te behouden. Aangezien meer wisselende partners ook meer sociaal conflict kan impliceren, door bv. afwijzing, ruzies,

beëindigen van de relatie, ... impliceert dit dus ook meer ego-bedreigingen. Die ego-bedreigingen houden de strategie van zelfverdediging in stand en dus ook de agressiviteit die hiermee gepaard gaat. Op basis van deze redenering wordt er in dit onderzoek verwacht dat meer wisselende partners meer partnergeweld zal impliceren bij iemand die hoog scoort op narcistische rivaliteit, analoog met de bevindingen dat in polygame relaties meer partnergeweld voorkomt.

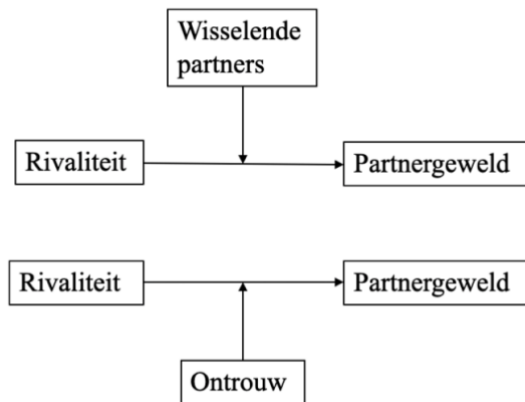
Hypothese 7: Het effect van rivaliteit op partnergeweld wordt gemodereerd door het aantal wisselende partners dat de narcist heeft, zodat bij meer wisselende partners het effect van rivaliteit op partnergeweld versterkt wordt.

Tevens kan de hypothese gesteld worden dat de relatie tussen rivaliteit en partnergeweld gemodereerd wordt door het slachtoffer worden van ontrouw in de relatie. Hier wordt dus bedoeld dat de partner van de narcist seksuele ontrouw pleegt. Er wordt tevens verwacht dat bij meer seksuele ontrouw van de partner, de relatie tussen rivaliteit en partnergeweld sterker wordt. Hier kan tevens de redenering gevolgd worden van het NARC, waarbij het slachtoffer worden van ontrouw een ego-bedreiging is, die de strategie van antagonistische zelfbescherming activeert en die dus de narcist die hoog scoort op rivaliteit kan triggeren tot het devalueren van de partner, tot het zich superieur voelen ten aanzien van de partner en tot het stellen van agressief gedrag jegens de partner.

Hypothese 8: Het effect van rivaliteit op partnergeweld wordt gemodereerd door het al dan niet slachtoffer worden van seksuele ontrouw, zodat bij meer seksuele ontrouw het effect van rivaliteit op partnergeweld versterkt wordt.

Figuur 4.

Visuele voorstelling H7 en H8

Huidige Studie

Deze studie focust op de romantische relatie met een narcist. Meer specifiek wordt het aantal wisselende partners en de agressiviteit binnen een relatie belicht. Er wordt bekeken hoe de multidimensionaliteit van narcisme een rol speelt in het onderzoek naar romantische relaties met narcisten. Hier wordt specifiek het onderscheid bekeken tussen bewondering en rivaliteit. Dit is relevant omdat voorgaande studies zich beperkten tot het onderscheid grandioos en kwetsbaar narcisme. Deze masterproef wenst dus meer specifiek een antwoord te vergaren op de vraag of er een verschil is tussen hoe de verschillende subvormen van het grandioze narcisme zich verhouden ten opzichte van hun romantische partner tijdens een conflict.

Allereerst gaat dit onderzoek het effect na van narcisme op aantal wisselende partners. Hierbij wordt verwacht dat bewondering een negatief effect en rivaliteit een positief effect impliceert. Daarnaast wordt ook het effect van narcisme op partnergeweld nagegaan. Er wordt verwacht dat bewondering een negatief effect en rivaliteit een positief effect heeft. Tevens wordt onderzocht of het aantal wisselende partners een versterkende factor is in het effect van narcistische rivaliteit op de hoeveelheid partnergeweld. Hier wordt verwacht dat meer wisselende partners meer conflict zal impliceren voor een narcist die hoog scoort op rivaliteit en dat dit dus het effect van rivaliteit op partnergeweld zal versterken. Als laatste wordt bekeken of de narcist die slachtoffer wordt van seksuele ontrouw een versterkende factor is in het effect van narcistische rivaliteit op de

hoeveelheid partnergeweld. Opnieuw wordt verwacht dat het slachtoffer worden van seksuele ontrouw meer conflict zal impliceren voor een narcist die hoog scoort op rivaliteit en dat dit dus het effect van rivaliteit op partnergeweld zal versterken.

Dit onderzoek draagt bij aan de literatuur op verschillende manieren. Ten eerste wordt de multidimensionaliteit van narcisme binnen romantische relaties belicht, waar rivaliteit en bewondering nu vaak onder één noemer bestudeerd worden. Dit onderzoek zou bepaalde veronderstellingen, die nu gemaakt worden op niveau van grandioos narcisme, kunnen opsplitsen tussen bewondering en rivaliteit. Ook bij de studies rond partnergeweld is het onderscheid tussen bewondering en rivaliteit nog onbekend terrein. Onderzoek naar het verband tussen partnergeweld en narcisme focust voornamelijk op narcisme op z'n geheel of uitzonderlijk op het verschil tussen grandioos en kwetsbaar narcisme. Dit onderzoek zou een belangrijk onderscheid tussen bewondering en rivaliteit in kaart kunnen brengen. Ten derde staat onderzoek omtrent polygamie in de Westerse wereld nog in zijn kinderschoenen. Door in deze scriptie enerzijds het aantal wisselende partners en anderzijds het slachtoffer worden van ontrouw als moderator op te nemen voor de relatie tussen rivaliteit en partnergeweld, wordt een eerste exploratieve stap gezet voor toekomstig onderzoek omtrent de relatie tussen polygamie in de Westerse wereld en narcisme. Als laatste kan dit onderzoek ook bijdragen aan het ontwikkelen van strategieën om de relatiekwaliteit bij een relatie met een narcist te verhogen. Hiervoor zal vermoedelijk een andere focus nodig zijn bij narcisten die hoog scoren op bewondering dan bij zij die hoog scoren op rivaliteit. Door verder in kaart te brengen hoe de verschillen tussen hen zich manifesteren qua wisselende partners en qua partnergeweld, kan deze scriptie hieraan bijdragen.

Methode

Opzet en Procedure

De huidige studie is een kwantitatieve, cross-sectionele studie genaamd 'donkere trekken in de persoonlijkheid in relatie tot conflicten binnen romantische relaties', waarbij een online vragenlijst werd afgenomen. Participanten tussen de achttien en 65 jaar konden de vragenlijst invullen, verder waren er geen exclusiecriteria voor deelname. De rekrutering gebeurde via een oproep via sociale media en via het verspreiden van een flyer met daarop een QR-code (zie bijlage 1).

De onderzoeksopzet bestond uit het invullen van een online vragenlijst die ongeveer 25 minuten in beslag nam. De gegevens van de participanten werden volledig anoniem verzameld. Participanten lazen voor aanvang van de studie een infobrief (zie bijlage 2), en dienden zich akkoord te verklaren met de geïnformeerde toestemming (zie bijlage 3). Hierin werden zij op de hoogte gebracht dat zij deelnamen aan een onderzoek omtrent donkere persoonlijkheidstrekken en de relatie hiervan tot conflicten in romantische relaties. De termen ‘narcisme’ en ‘partnergeweld’ werden moedwillig weggelaten, omwille van de mogelijke terughoudendheid voor personen die de vragenlijst zouden invullen. Deze vorm van misleiding werd goedgekeurd door de ethische commissie van de faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen van de Universiteit Gent (goedkeuringsnummer: 2022-066) (zie bijlage 4). Na de vragenlijst volgde een korte debriefing (zie bijlage 5) over het weglaten van de reeds vermelde termen.

Steekproef

De steekproef bestaat uit 478 participanten die de eerste module, zijnde het deel dat peilt naar de mate van narcisme, volledig ingevuld hebben. Participanten die deze eerste module niet volledig ingevuld hebben, werden geëxcludeerd. De gemiddelde leeftijd van de steekproef was 30.2 jaar ($SD = 12.1$). Tabel 1. toont de demografische van de steekproef.

Tabel 1.*Demografische kenmerken van de Steekproef (N = 478)*

		Frequentie	Percentage
Geslacht	Man	100	21.2%
	Vrouw	375	78.5%
	Non-binair	3	0.6%
Relatiestatus	Alleenstaand	191	41.7%
	In een relatie	198	41.4%
	Wettelijk samenwonend	19	4.0%
	Gehuwd	59	12.3%
	Andere	10	2.1%
Aantal relaties	0	26	5.6%
	1-3	327	70.8%
	4-6	87	18.8%
	Meer dan 6	22	4.8%

Instrumenten***Achtergrondgegevens***

In de online vragenlijst werden enkele algemene demografische gegevens bevraagd (i.e., leeftijd, geslacht, relatiestatus).

Bewondering en Rivaliteit

Narcistische bewondering en rivaliteit werden gemeten aan de hand van de Nederlandstalige versie van de Narcisistic Admiration and Rivalry Questionnaire (i.e., NARQ; Back, 2018). Hiermee wordt duidelijk hoe hoog de participanten scoren op globale schaal van narcisme en specifiek ook op de dimensies van bewondering en rivaliteit. De vragenlijst bestaat uit achttien items die bevraagd worden volgens een zes-punt Likert schaal gaande van 1= *helemaal niet akkoord* tot 6= *helemaal akkoord*. Voorbeelden van items die peilen naar bewondering zijn: “ik ben groots”, “ik krijg heel

veel energie doordat ik een heel bijzonder mens ben”, ... Voorbeelden van items die peilen naar rivaliteit zijn: “ik reageer geprikkeld wanneer een andere persoon de show steelt”, “ik geniet ervan wanneer een ander mens voor mij onderdoet”, ... Binnen de huidige proefopzet is er een goede interne consistentie, met Cronbach alpha's: $\alpha = .91$ voor algehele score, $\alpha = .89$ voor de bewondering dimensie en $\alpha = .86$ voor de rivaliteit dimensie.

Relatiegegevens

De relatiegegevens van participanten werden bevraagd aan de hand van een peiling naar de hoeveelheid relaties die de participant reeds gehad heeft. Daarnaast werd ook de mate van ontrouw in de relaties bevraagd, waarbij er een onderscheid werd gemaakt tussen het kussen van een persoon buiten de romantische relatie en het seks hebben met een persoon buiten de romantische relatie. Tevens werd een onderscheid gemaakt tussen ontrouw gepleegd door de participant zelf en ontrouw gepleegd door de partner van de participant.

Conflict binnen de Romantische Relatie

De mate van partnergeweld binnen de romantische relatie werd bevraagd aan de hand van de Revised Conflict Tactics Scale (i.e., CTS2; Straus et al., 1996). Deze schaal bestaat uit tachtig items en meet in welke mate partners elkaar fysiek, psychologisch of seksueel aanvallen en in welke mate zij gebruik maken van overleg of onderhandelingen om met conflicten om te gaan. Voorbeelden van items zijn: “mijn partner toonde dat die om mij gaf, ook al waren we het niet eens”, “ik maakte gebruik van geweld (zoals slaan, naar beneden duwen, een wapen gebruiken) om mijn partner te dwingen tot orale of anale seks”, ... Aan participanten werd gevraagd om een indicatie te geven van hoe vaak dergelijke zaken voorvielen in het afgelopen jaar, met als antwoordopties: *éénmalig, twee keer, drie – vijf keer, zes – tien keer, elf – twintig keer, meer dan twintig keer* en *nog nooit*.

Deze schaal meet op vijf dimensies, die een goede interne consistentie vertonen. Deze dimensies zijn: mate van overleg, mate van psychologische agressie, mate van fysieke agressie, mate van seksuele dwang en mate van verwondingen. Deze vijf dimensies vertonen goede interne consistentie binnen de huidige proefopzet, met Cronbach alpha's die respectievelijk $\alpha = .88$, $\alpha = .88$, $\alpha = .93$, $\alpha = .85$ en $\alpha = .83$ bedragen.

Ook de algemene betrouwbaarheid is goed, met $\alpha = .95$. Deze structuur werd bevestigd door Straus et al. (1996), alsook werd reeds de evidentie voor een significante construct- en discriminante validiteit beschreven (Straus et al., 1996).

Data-analyse

Om de hypothesen omtrent het verband tussen narcisme en partnergeweld te onderzoeken, werden analyses gedaan aan de hand van Rstudio (Posit team, 2023). Aan de assumptie van normaliteit werd voldaan omdat $N > 30$, volgens de centrale limietstelling (Elliott AC & Woodward WA, 2007; Field, 2009; Ghasemi & Zahediasl, 2012). Verder gaf de Breusch-Pagan test evidentie voor de assumptie van homoscedasticiteit bij de getoetste lineaire regressies (Koenker, 1981). Nadien werd de correctie voor meerdere vergelijkingen uitgevoerd volgens de Bonferri correctie (Sedgwick, 2012).

Resultaten

Beschrijvende Gegevens en Intercorrelaties

Tabel 2. representeert de beschrijvende statistieken, correlatiecoëfficiënten en interne consistenties van alle studiev variabelen. Voordat de resultaten van de hypothesen besproken worden, worden de significante correlaties vermeld. Zo is er een licht negatieve correlatie zichtbaar tussen leeftijd en de gemiddelde maat van narcisme ($r = -.13$; $p < .05$), evenals eenzelfde licht negatieve correlatie tussen leeftijd en rivaliteit ($r = -.13$; $p < .05$). Verder is er een negatieve correlatie tussen leeftijd en mate van onderhandeling ($r = -.26$; $p < .01$). Er is een positieve correlatie tussen leeftijd en psychologische agressie ($r = .27$; $p < .01$), tussen leeftijd en fysieke agressie ($r = .26$; $p < .01$), tussen leeftijd en mate van seksuele dwang ($r = .17$; $p < .05$) en als laatste ook tussen leeftijd en mate van verwondingen ($r = .30$; $p < .01$). Ten slotte, conform de verwachtingen, correleren de items van de NARQ significant onderling (Back, 2018). Eenzelfde trend is zichtbaar bij de items van de CTS2 (Straus et al., 1996).

Tabel 2.*Beschrijvende statistieken, correlatiecoëfficiënten en interne consistenties (N = 478)*

Constructen	M	SD	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Demografische variabelen											
1. Leeftijd	30.24	12.13	-								
Persoonlijkheid											
2. Narcisme	2.00	.72	-.13*	.91**							
3. Bewondering	2.20	.84	-.10	.91**	.89**						
4. Rivaliteit	1.88	.74	-.13*	.87**	.59**	.86**					
Conflicten binnen de romantische relatie											
5. Onderhandeling	3.98	1.35	-.26**	.05	.08	-.01	.88**				
6. Psychologische agressie	1.10	1.13	.27**	-.01	-.04	.03	.08	.88**			
7. Fysieke agressie	.40	.76	.26**	.02	-.01	.05	-.02	.78**	.93**		
8. Seksuele dwang	.33	.66	.17*	-.01	.00	-.01	.02	.61**	.68**	.85**	
9. Verwondingen	.30	.70	.30**	.01	-.02	.05	-.07	.71**	.92**	.70**	.83**

Noot. *p < .05, **p < .01.

Toetsing van de Hypotheses

Hypothese 1 en 2

Er werden twee lineaire regressiemodellen opgesteld om het effect van bewondering enerzijds en rivaliteit anderzijds op aantal wisselende partners te testen. Hierbij werd ook telkens gecontroleerd voor leeftijd en geslacht. De meervoudige regressie met aantal relaties als afhankelijke variabele en bewondering als verklarende variabele toonde een significant verband aan, $R^2 = .14$; $F(4.400) = 17.82$; $p < .01$ (zie tabel 3.) en duidde op een licht positief verband ($B = .70$; $p = .06$). De meervoudige regressie met aantal relaties als afhankelijke variabele en rivaliteit als verklarende variabele vertoonde daarentegen geen significant verband, $R^2 = .14$; $F(4.400) = 16.39$; $p < .01$ ($B = 1.19$; $p < .01$) (zie tabel 4.). Er werd dus een effect gevonden van bewondering op aantal wisselende partners die een persoon heeft, maar geen effect van rivaliteit op aantal wisselende partners die een persoon heeft.

Tabel 3.

Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op Aantal Wisselende Partners onderzoekt (N = 404)

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	.70	.37	1.87	.06
Bewondering	.23	.10	2.30	.02*
Leeftijd	.05	.01	8.23	<.01***
Gender (Non-binair)	-.93	.90	-1.03	.30
Gender (Vrouw)	-.09	.19	-.46	.65
R^2	.52			
<i>Adjusted R²</i>	.14			
<i>F</i>	17.82	4.400	$p < .001$	

Noot. * $p < .05$, *** $p < .001$

Tabel 4.

Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op Aantal Wisselende Partners onderzoekt (N = 404)

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	1.19	.36	3.30	.01**
Rivaliteit	.06	.11	.60	.56
Leeftijd	.05	.01	7.96	<.01***
Gender (Non-binair)	-.89	.91	-.98	.33
Gender (Vrouw)	-.19	.19	-1.01	.31
<i>R</i> ²	.14			
<i>Adjusted R</i> ²	.13			
<i>F</i>	16.39	4.400	<i>p</i> <.001	

Noot. ** *p* < .01, ***p < .001

Hypothese 3 en 4

Aan de hand van een lineair regressiemodel werd getest of er een effect bestaat van bewondering op het stellen van ontrouw, met onderscheid tussen het kussen van een andere persoon dan de romantische partner (i.e., ontrouw 1) en het hebben van seks met een andere persoon dan de romantische partner (i.e., ontrouw 2). Er werd ook telkens gecontroleerd voor leeftijd en geslacht. De meervoudige regressie met ontrouw 1 als afhankelijke variabele en bewondering als verklarende variabele toonde een niet-significant verband aan, $R^2 = .08$; $F(4.400) = 8.82$; $p < .01$; ($B = .51$; $p = .16$) (zie tabel 5.). De meervoudige regressie met ontrouw 2 als afhankelijke variabele en bewondering als verklarende variabele toonde tevens een niet-significant verband aan, $R^2 = .04$; $F(4.400) = 4.95$; $p < .01$; ($B = .07$; $p = .81$) (zie tabel 6.).

Tabel 5.*Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op Ontrouw 1 onderzoekt**(N = 404)*

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	.51	.36	1.42	.16
Bewondering	.08	.09	.88	.38
Leeftijd	.02	.01	3.80	<.01**
Gender (Non-binair)	-1.30	.86	-1.51	.13
Gender (Vrouw)	-.78	.18	-4.24	<.01**
<i>R</i> ²	.08			
<i>Adjusted R</i> ²	.07			
<i>F</i>	8.82	4.400	<i>p</i> <.001	

*Noot. **p < .01***Tabel 6.***Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op Ontrouw 2 onderzoekt**(N = 404)*

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	.07	.28	.25	.81
Bewondering	.08	.07	1.10	.27
Leeftijd	.02	.00	3.22	<.01**
Gender (Non-binair)	-.67	.68	-.99	.32
Gender (Vrouw)	-.39	.14	-2.68	<.01**
<i>R</i> ²	.05			
<i>Adjusted R</i> ²	.04			
<i>F</i>	4.95	4.400	<i>p</i> <.001	

Noot. **p < .01

De meervoudige regressie met ontrouw 1 als afhankelijke variabele en rivaliteit als verklarende variabele toonde een niet-significant verband aan, $R^2 = .08$; $F(4.400) = 8.62$; $p < .01$; ($B = .71$; $p = .04$) (zie tabel 7.). De meervoudige regressie met ontrouw 2 als afhankelijke variabele en rivaliteit als verklarende variabele toonde tevens een niet-significant verband aan, $R^2 = .05$; $F(4.400) = 4.74$; $p < .01$; ($B = .18$; $p = .50$) (zie tabel 8.).

Tabel 7.

Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op Ontrouw 1 onderzoekt (N = 404)

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	.71	.35	2.06	.04*
Rivaliteit	.01	.10	.14	.89
Leeftijd	.02	.01	3.69	<.001***
Gender (Non-binair)	-1.29	.87	-1.49	.14
Gender (Vrouw)	-.82	.18	-4.55	<.01**
R^2	.08			
<i>Adjusted R²</i>	.07			
<i>F</i>	8.62	4.400	$p < .001$ ***	

Noot. * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabel 8.

Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op Ontrouw 2 onderzoekt (N = 404)

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	.18	.27	.67	.50
Rivaliteit	.05	.08	.61	.54
Leeftijd	.02	.00	3.17	<.01**
Gender (Non-binair)	-.65	.68	-.96	.34
Gender (Vrouw)	-.41	.14	-2.92	<.01**
R^2	.05			
<i>Adjusted R²</i>	.04			

<i>F</i>	4.74	4.400	$p < .001^{***}$
----------	------	-------	------------------

Noot. $**p < .01$

Er werd dus geen effect gevonden van bewondering op het stellen van ontrouw, noch werd een effect gevonden van rivaliteit op het stellen van ontrouw, ongeacht de definitie van ontrouw die gehanteerd werd.

Hypothese 5 en 6

Aan de hand van het meervoudig lineair regressiemodel werd getest of bewondering en rivaliteit een effect hebben op de mate van partnergeweld. Hierbij werd de gemiddelde mate van partnergeweld als algemeen concept gemeten, alsook de score op de vijf dimensies van partnergeweld, respectievelijk mate van overleg, mate van fysieke agressie, mate van psychologische agressie, mate van seksuele dwang, mate van verwondingen. Er werd ook telkens gecontroleerd voor leeftijd en geslacht.

De meervoudige regressie met gemiddelde mate van partnergeweld als afhankelijke variabele en bewondering als verklarende variabele toonde een niet-significant verband aan, $R^2 = .03$; $F(3.272) = 2.62$; $p < .05$; ($B = .80$; $p < .01$) (zie tabel 9.). De meervoudige regressie met mate van overleg als afhankelijke variabele en bewondering als verklarende variabele toonde een niet-significant verband aan, $R^2 = .07$; $F(3.272) = 7.07$; $p < .01$; ($B = 4.41$; $p < .01$) (zie tabel 10.). De meervoudige regressie met mate van fysieke agressie als afhankelijke variabele en bewondering als verklarende variabele toonde een niet-significant verband aan, $R^2 = .07$; $F(3.272) = 6.61$; $p < .01$; ($B = -.21$; $p = .32$) (zie tabel 11.). De meervoudige regressie met mate van psychologische agressie als afhankelijke variabele en bewondering als verklarende variabele toonde een niet-significant verband aan, $R^2 = .09$; $F(3.272) = 8.61$; $p < .01$; ($B = .03$; $p = .93$) (zie tabel 12.). De meervoudige regressie met mate van seksuele dwang als afhankelijke variabele en bewondering als verklarende variabele toonde een niet-significant verband aan, $R^2 = .03$; $F(3.272) = 2.59$; $p > .05$; ($B = .00$; $p = .99$) (zie tabel 13.). De meervoudige regressie met mate van verwondingen als afhankelijke variabele en bewondering als verklarende variabele toonde een niet-significant verband aan, $R^2 = .09$; $F(3.272) = 8.83$; $p < .01$; ($B = -.25$; $p = .21$) (zie tabel 14.).

Er werd dus geen effect gevonden van bewondering op partnergeweld als algemeen concept, noch werd een effect gevonden van bewondering op de verschillende dimensies van partnergeweld.

Tabel 9.

Meenvoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op gemiddelde mate van Partnergeweld onderzoekt (N = 275)

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	.80	.19	4.28	<.001***
Bewondering	.04	.05	.82	.41
Leeftijd	.01	.00	2.48	.01*
Gender (Vrouw)	.11	.09	1.21	.23
<i>R</i> ²	.03			
<i>Adjusted R</i> ²	.02			
<i>F</i>	2.62	3.272	<i>p</i> <.05	

Noot. **p < .01, ***p < .001

Tabel 10.

Meenvoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op mate van overleg onderzoekt (N = 275)

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	4.41	.38	11.58	<0.001***
Bewondering	.13	.10	1.24	.22
Leeftijd	-.03	.01	-4.28	<.001***
Gender (Vrouw)	.21	.19	1.07	.28
<i>R</i> ²	.07			
<i>Adjusted R</i> ²	.06			
<i>F</i>	7.07	3.272	<i>p</i> <.001***	

Noot. ***p < .001

Tabel 11.

Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op mate van Fysieke Agressie onderzoekt (N = 275)

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	-.21	.21	-1.00	.32
Bewondering	.03	.06	.48	.64
Leeftijd	.02	.00	4.41	<.001***
Gender (Vrouw)	.05	.11	.47	.64
<i>R</i> ²	.07			
<i>Adjusted R</i> ²	.06			
<i>F</i>	6.61	3.272	<i>p</i> <.001***	

Noot. ***p < .001

Tabel 12.

Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op mate van Psychologische Agressie onderzoekt (N = 275)

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	.03	.32	.08	.93
Bewondering	.03	.08	.33	.74
Leeftijd	.03	.01	4.60	<.001***
Gender (Vrouw)	.30	.16	1.89	.05
<i>R</i> ²	.09			
<i>Adjusted R</i> ²	.08			
<i>F</i>	8.61	3.272	<i>p</i> <.001***	

Noot. ***p < .001

Tabel 13.

Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op mate van Seksuele Dwang onderzoekt (N = 275)

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	.00	.19	.02	.99
Bewondering	.01	.05	.28	.78
Leeftijd	.01	.00	2.78	<.01**
Gender (Vrouw)	.02	.09	.17	.87
<i>R</i> ²	.03			
<i>Adjusted R</i> ²	.02			
<i>F</i>	2.59	3.272	<i>p</i> >.05	

Noot. **p < .01

Tabel 14.

Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Bewondering op mate van Verwondingen onderzoekt (N = 275)

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	-.25	.20	-1.26	.21
Bewondering	.01	.05	.15	.88
Leeftijd	.02	.00	5.13	<.001***
Gender (Vrouw)	-.01	.10	-.07	.94
<i>R</i> ²	.09			
<i>Adjusted R</i> ²	.08			
<i>F</i>	8.83	3.272	<i>p</i> <.001***	

Noot. ***p < .001

De meervoudige regressie met gemiddelde mate van partnergeweld als afhankelijke variabele en rivaliteit als verklarende variabele toonde een niet-significant verband aan, $R^2 = .03$; $F(3.272) = 2.73$; $p < .05$; ($B = .78$; $p < .01$) (zie tabel 15.). De meervoudige regressie met mate van overleg als afhankelijke variabele en rivaliteit als verklarende variabele toonde een niet-significant verband aan, $R^2 = .07$; $F(3.272) = 6.63$; $p < .01$; ($B = 4.92$; $p < .01$) (zie tabel 16.). De meervoudige regressie met mate van fysieke

agressie als afhankelijke variabele en rivaliteit als verklarende variabele toonde een niet-significant verband aan, $R^2 = .08$; $F(3.272) = 7.42$; $p < .01$; ($B = -.38$; $p = .07$) (zie tabel 17.). De meervoudige regressie met mate van psychologische agressie als afhankelijke variabele en rivaliteit als verklarende variabele toonde een niet-significant verband aan, $R^2 = .09$; $F(3.272) = 9.30$; $p < .01$; ($B = -.22$; $p = .48$) (zie tabel 18.). De meervoudige regressie met mate van seksuele dwang als afhankelijke variabele en rivaliteit als verklarende variabele toonde een niet-significant verband aan, $R^2 = .03$; $F(3.272) = 2.58$; $p > .05$; ($B = .01$; $p = .95$) (zie tabel 19.). De meervoudige regressie met mate van verwondingen als afhankelijke variabele en rivaliteit als verklarende variabele toonde een niet-significant verband aan, $R^2 = .10$; $F(3.272) = 9.77$; $p < .01$; ($B = -.45$; $p = .02$) (zie tabel 20.).

Er werd dus geen effect gevonden van rivaliteit op partnergeweld als algemeen concept, noch werd een effect gevonden van rivaliteit op de verschillende dimensies van partnergeweld.

Tabel 15.

Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op gemiddelde mate van Partnergeweld onderzoekt (N = 275)

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	.78	.18	4.33	<.001***
Rivaliteit	.06	.06	.99	.32
Leeftijd	.01	.00	2.52	.01*
Gender (Vrouw)	.11	.09	1.18	.24
R^2	.03			
<i>Adjusted R²</i>	.02			
<i>F</i>	2.73	3.272		$p < .05^*$

Noot. * $p < .05$, *** $p < .001$

Tabel 16.

Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op mate van overleg onderzoekt (N = 275)

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	4.92	.37	13.32	<.001***
Rivaliteit	-.07	.12	-.58	.57
Leeftijd	-.03	.01	-4.44	<.001***
Gender (Vrouw)	.12	.19	.64	.55
<i>R</i> ²	.07			
<i>Adjusted R</i> ²	.06			
<i>F</i>	6.63	3.272	<i>p</i> <.001***	

Noot. ***p < .001

Tabel 17.

Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op mate van Fysieke Agressie onderzoekt (N = 275)

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	-.38	.21	-1.83	.07
Rivaliteit	.01	.06	1.58	.12
Leeftijd	.02	.00	4.56	<.001***
Gender (Vrouw)	.06	.10	.62	.54
<i>R</i> ²	.08			
<i>Adjusted R</i> ²	.07			
<i>F</i>	7.42	3.272	<i>p</i> <.001***	

Noot. ***p < .001

Tabel 18.

Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op mate van Psychologische Agressie onderzoekt (N = 275)

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	-.22	.31	-.71	.48
Rivaliteit	.14	.10	1.42	.16
Leeftijd	.03	.01	4.74	<.001***
Gender (Vrouw)	.32	.15	2.10	.03*
<i>R</i> ²	.09			
<i>Adjusted R</i> ²	.08			
<i>F</i>	9.30	3.272	<i>p</i> <.001***	

Noot. *p < .05, ***p < .001

Tabel 19.

Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op mate van Seksuele Dwang onderzoekt (N = 275)

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	.01	.18	.07	.95
Rivaliteit	.01	.06	.23	.82
Leeftijd	.01	.00	2.77	.01*
Gender (Vrouw)	.01	.09	.13	.90
<i>R</i> ²	.03			
<i>Adjusted R</i> ²	.02			
<i>F</i>	2.58	3.272	<i>p</i> >.05	

Noot. *p < .05

Tabel 20.

Meervoudige lineaire regressie die het Effect van Rivaliteit op mate van Verwondingen onderzoekt (N = 275)

	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Intercept	-.45	.19	-2.39	.02
Rivaliteit	.10	.06	1.61	.11
Leeftijd	.02	.00	5.32	<.001***
Gender (Vrouw)	.02	.10	.16	.87
<i>R</i> ²	.10			
<i>Adjusted R</i> ²	.09			
<i>F</i>	9.77	3.272	<i>p</i> <.001***	

Noot. ***p < .001

In conclusie vertoonde noch bewondering, noch rivaliteit een effect op partnergeweld, ongeacht of hierbij gekeken werd naar de gemiddelde mate van partnergeweld of naar de vijf dimensies van partnergeweld.

Hypothese 7 en 8

Aangezien geen effect gevonden werd van rivaliteit op partnergeweld, werd de modererende rol van enerzijds het aantal wisselende partners en anderzijds het slachtoffer worden van seksuele ontrouw ook niet getoetst.

Discussie

Daar waar voorgaand onderzoek betreffende narcisme en romantische relaties zich vaak focust op narcisme als algemeen concept (e.g., Jonason et al., 2009) of op de verschillen tussen kwetsbaar en grandioze narcisten (e.g., Torigiello & Hart, 2019), werd in dit onderzoek de focus gelegd op de verschillen tussen narcisten die hoog scoren op bewondering en rivaliteit. Er werd gehoopt een verband te vinden tussen enerzijds bewondering en anderzijds rivaliteit en de hoeveelheid wisselende partners, de mate van ontrouw plegen en het stellen van partnergeweld. Om het effect van bewondering en rivaliteit op de eerdergenoemde concepten te meten, werden meervoudige lineaire regressies opgesteld.

Onderstaande bespreking zal eerst de significante correlaties bespreken en vervolgens de gevonden resultaten in volgorde van de hypothesen. Nadien wordt er stilgestaan bij de beperkingen van het onderzoek, richtlijnen voor toekomstig onderzoek en de praktische implicaties van de resultaten. Tot slot volgt een bondige conclusie van het onderzoek.

Bespreking Resultaten

Correlaties

Conform voorgaand onderzoek betreffende de ontwikkeling van narcisme doorheen de levensloop, bevestigen de resultaten een licht negatieve correlatie tussen narcisme en leeftijd (Roberts et al., 2010). Dit houdt in dat hoe ouder iemand wordt, hoe minder hoog die persoon scoort op narcisme. Het verband is gelijkaardig bij bewondering en rivaliteit, maar kon enkel bij rivaliteit bevestigd worden in huidig onderzoek.

Hypotheses

Campbell et al. (2002) toonden reeds aan dat de narcist meer wisselende partners heeft dan diens niet-narcistische tegenhanger. Concreet werd beschreven dat de narcist snel de interesse in diens romantische partner verliest en daardoor ook besluit om de relatie te beëindigen. Deze bevindingen verder explorerend, werd in dit onderzoek gesteld dat er een negatief effect zou zijn van bewondering op aantal wisselende partners (Hypothese 1) en een positief effect zou zijn van rivaliteit op aantal wisselende partners (Hypothese 2). Uit de resultaten van dit onderzoek werd enkel evidentie gevonden voor een verband tussen bewondering en aantal wisselende partners. Dit verband was in tegenstelling tot de vooropgestelde hypothese niet negatief, maar positief. Dit impliceert dat wanneer de narcist hoog scoort op bewondering, dit gepaard gaat met meer wisselende partners. Een mogelijke verklaring hiervoor zou kunnen het interesseverlies van de narcist zijn wanneer die van diens partner bewondering verkregen heeft. Mogelijks gaat de narcist gaat hiermee om door van partner te wisselen (Campbell et al., 2006).

Alhoewel een positief verband verwacht werd tussen rivaliteit en wisselende partners vanuit de wetenschap dat zij vaker conflicten hebben in hun interpersoonlijke relaties (Back, 2018) en vanuit de redenering dat daardoor hun romantische relaties ook sneller zouden stuklopen, werd in deze studie geen verband gevonden. Dit is opmerkelijk, omdat menig voorgaand onderzoek wel een positief verband aantoonde tussen rivaliteit en

korte termijn relaties, en dus het aantal wisselende partners (Wurst et al., 2017). Wat mogelijks de verklaring hiervoor zou kunnen zijn, is dat Zeigler-Hill et al. (2020) aantoonde dat narcisten die hoog scoren op rivaliteit minder geneigd zijn om zich relationeel te binden aan een partner. Mogelijks hebben zij dus wel wisselende partners, maar definiëren ze dit niet als relaties. Omdat in de vragenlijst gepeild werd naar aantal relaties, zou dit eventueel de verklaring voor het nulverband kunnen zijn.

De narcist is vaak geneigd om ontrouw te plegen op diens partner (e.g. Campbell & Foster, 2002). In het onderzoek werd gezocht naar een effect van bewondering enerzijds en rivaliteit anderzijds, op het stellen van ontrouw binnen de relatie. Tevens werd een opsplitsing gemaakt tussen het kussen van een partner buiten de romantische relatie en het seks hebben met een partner buiten de romantische relatie. Ondanks de verwachting om een negatief effect van bewondering op het plegen van ontrouw (Hypothese 3) en een positief effect van rivaliteit op het plegen van ontrouw te vinden (Hypothese 4), kon er geen effect vastgesteld worden in de resultaten, ongeacht welke definitie van ontrouw gebruikt werd. Dit is opmerkelijk, omdat voorgaand onderzoek meermaals het verband tussen narcisme en het stellen van ontrouw bevestigde (Altınok & Kılıç, 2020; Campbell & Foster, 2002; Campbell & Miller, 2011; Foster et al., 2006; McNulty & Widman, 2014). Een mogelijke verklaring hiervoor valt te vinden in recent onderzoek omtrent de definiëring van ontrouw door personen die hoog scoren op de Dark Triad trekken. Alhoewel het onderzoek voornamelijk focust op Machiavellisme en Psychopathie, toont het aan dat personen die hoog scoren op de Dark Triad trekken meer aanvaardende attitudes vertonen ten aanzien van bv. seks hebben met een persoon buiten de romantische relatie en dit dan ook niet definiëren als ontrouw (Brewer et al., 2023). Mogelijks kan dit ook een vertekend beeld geven bij personen die hoog scoren op narcisme, aangezien narcisme ook deel uitmaakt van de Dark Triad (Costa & McCrae, 1988).

De narcist is meer geneigd tot stellen van agressief gedrag (Beasley & Stoltenberg, 1992; Cale & Lilienfeld, 2006; Coid, 2002) en vertoont meer aanvaardende attitudes ten opzichte van partnergeweld (Blinkhorn et al., 2016). In het onderzoek werd een verband gezocht tussen bewondering en rivaliteit en het stellen van partnergeweld. Hierbij werd gecontroleerd voor effect van gender, omdat onderzoek aantoonde dat gender de correlatie tussen agressie en narcisme beïnvloedt (Ryan et al., 2008). In tegenstelling tot de

hypothese, enerzijds dat bewondering een negatief effect zou hebben op de mate van partnergeweld (Hypothese 5), en anderzijds dat rivaliteit een positief effect zou hebben op de mate van partnergeweld (Hypothese 6), kon dit niet bevestigd worden vanuit de resultaten. Dit is tegengesteld aan de bevindingen van recent onderzoek zoals Van Lieshout (2022) waarin een duidelijk positief effect werd vastgesteld van rivaliteit op partnergeweld. Ook wanneer opgesplitst werd in de vijf verschillende dimensies van partnergeweld, werd noch bij rivaliteit, noch bij bewondering, noch bij narcisme als algemeen concept een effect vastgesteld. Een mogelijke verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat binnen de steekproef er weinig agressie jegens de narcist gesteld werd, waardoor zij minder geneigd zijn om zichzelf agressief op te stellen. Bushman & Baumeister (1998) toonden namelijk met hun onderzoek aan dat de narcist het meest geneigd is tot stellen van agressief gedrag jegens iemand die hun voorheen beledigd heeft. Verder zijn er naast de vele onderzoeken die wel een verband tussen narcisme en agressie vinden, al dan niet binnen de romantische relatie, ook een aantal onderzoeken die geen verband tussen narcisme en agressie vinden, zoals beschreven in de meta-analyse van Lambe et al. (2018). Deze onderzoeken liggen dan weer in lijn met de huidige onderzoeksresultaten. Een andere mogelijke verklaring hiervoor zou kunnen de sociale wenselijkheid bias zijn, waarbij participanten geneigd zijn om een meer sociaal adequaat antwoord te geven dan de realiteit toelaat (Grimm, 2010). Alhoewel hiervoor ook contra-indicaties zijn, namelijk dat de vragenlijst volledig anoniem werd afgenomen en participanten dus niet identificeerbaar waren.

Hypothese 7 en Hypothese 8 werden niet getoetst omdat geen significant verband gevonden werd tussen rivaliteit en partnergeweld. Hierdoor kon ook geen exploratief onderzoek gebeuren met betrekking tot het modererend effect van wisselende partners op het effect van rivaliteit op partnergeweld, en breder het eventuele effect van polygame relaties op het effect van rivaliteit op partnergeweld.

Beperkingen en Richtlijnen voor Toekomstig Onderzoek

Ondanks de securiteit waarmee dit onderzoek werd opgezet, bevat het toch enkele beperkingen.

De steekproef bestaat voor 78,5% uit vrouwen (zie Tabel 1.), wat impliceert dat slechts een minderheid van de participanten mannelijk of non-binair was. Dit is een

bepanking omdat onderzoek aangetoond heeft dat er een effect van geslacht is op narcisme, waarbij mannen systematisch hoger scoren dan vrouwen (Grijalva et al., 2015). Ondanks in de resultatensectie gecontroleerd werd voor geslacht, kan dit de representativiteit van de steekproef beïnvloed hebben. Verder waren er slechts drie non-binaire participanten, die allen de vragenlijst niet volledig doorlopen hebben, waardoor zij ook niet konden geïncorporeerd worden in het deel van de resultatensectie dat het effect op partnergeweld behandelt. Hierdoor wordt dus opnieuw een deel van de bevolking onder gerepresenteerd.

Slechts 36% van de mensen die de vragenlijst startten, vulden deze volledig in. Omdat de vragenlijst vrij lang was, haakten mogelijks meer mensen af (Deutskens et al., 2004). Een mogelijke piste voor verder onderzoek zou daarom kunnen een gelijkaardig opzet zijn, maar de verkorte versie van zowel het NARQ (Back, 2018) als de CTS2 gebruiken (Straus & Douglas, 2004).

In de vragenlijst bleken ook enkele items niet zeer eenduidig geformuleerd. Zo werd aantal relaties bevraagd, maar werd niet duidelijk gedefinieerd wat een relatie is. Mogelijks werd daardoor maar in beperkte mate duidelijk hoeveel wisselende partners de narcist heeft, omdat onder andere aantal seksuele partners niet specifiek bevraagd werd.

De grootste beperking van de huidige onderzoeksopzet schuilt in de zelf-rapportage omtrent partnergeweld. Een terechte kanttekening die dient gemaakt te worden is dat de narcist mogelijks niet zal toegeven dat die partnergeweld stelt, omdat dit teniet doet aan hun grandioze zelfbeeld (Back, 2018). Een richtlijn voor toekomstig onderzoek zou dan ook zijn om naast zelf-rapportage ook observer ratings op te nemen. Verder zou het interessant zijn om naast individuen ook dyades te bevragen. Vervolgonderzoek zou met eenzelfde proefopzet kunnen koppels bevragen i.p.v. louter individuen. Dit zou de beperking van zelf-rapportage kunnen opheffen en zou tevens kunnen aantonen of de agressie vooral te situeren is binnen het koppel, of eerder binnen het individu. Zo toont onderzoek aan dat er binnen partnergeweld reciprociteit kan zijn (Ryan K. et al., 1999). Dit kan een interessante piste zijn om te bekijken in verband met narcisme.

Praktische Implicaties

Waar voorgaand onderzoek focust op de grandioze narcist, werd in deze studie het NARC (Back, 2018) toegepast op de concepten aantal wisselende relaties, ontrouw binnen de relatie en partnergeweld. Niettegenstaande de meeste verbanden niet significant waren, bieden enkele resultaten toch praktische implicaties.

Het positief verband tussen bewondering en aantal wisselende partners biedt een nieuw perspectief op de redenering van het NARC (Back, 2018), namelijk dat narcisten die hoog scoren op bewondering ondanks hun strategie van assertieve zelfverbetering, toch het conflict dat een relatiebreuk mogelijks impliceert niet uit de weg gaan. Dit is iets dat initieel meer verwacht werd bij narcisten die hoog scoren op rivaliteit. Bijkomend kan ook uit deze resultaten begrepen worden dat wanneer iemand hoog scoort op bewondering, deze persoon mogelijks snel de interesse in diens romantische partner verliest. Dit werd reeds bevestigd voor narcisme als algemeen concept (Jonason et al., 2009; Rhodewalt & Eddings, 2002), en kan nu dus ook bevestigd worden voor narcistische bewondering. Dergelijke bevinding kan een interessante piste zijn bij de ontwikkeling van strategieën om de relatiekwaliteit van, en met een narcist te verbeteren.

Verder is het belangrijk om ook de nulverbanden aangaande narcisme en partnergeweld te bespreken. Waar momenteel de narcist soms stereotiep in verband gebracht wordt met agressiviteit, al dan niet in de partnerrelatie, werd hier geen bevestiging voor gevonden in de huidige onderzoeksopzet. Dit impliceert dat men in de praktijk ook alert moet zijn om niet ten onrechte conclusies te trekken waarin narcisme en partnergeweld met elkaar in verband gebracht worden. Dit onderzoek toont aan dat er ook steekproeven bestaan waar hier geen verband tussen gevonden wordt, waardoor men er opnieuw aan herinnerd wordt om steeds indachtig te blijven voor het trappen in de valkuil van een mogelijks onterecht vooroordeel.

Conclusie

Het doel van deze masterthesis was nagaan in welke mate bewondering en rivaliteit de romantische relatie beïnvloeden. Zo werden hypothesen gevormd omtrent aantal wisselende partners, ontrouw binnen de relatie en partnergeweld. De vooropgestelde hypothesen omtrent aantal wisselende partners waren dat bewondering een negatief effect impliceert en dat rivaliteit een positief effect impliceert. Met

betrekking tot ontrouw werd een negatief effect vooropgesteld van bewondering en een positief effect van rivaliteit. Verder werd een negatief effect verwacht van bewondering op partnergeweld en een positief effect verwacht van rivaliteit op partnergeweld. Ten slotte werd een hypothese vooropgesteld dat het potentiële effect van rivaliteit op partnergeweld mogelijks beïnvloed wordt door enerzijds aantal wisselende partners, anderzijds de mate van ontrouw binnen de relatie.

Binnen het onderzoek werd enkel een bevestiging gevonden voor een positief effect van bewondering op aantal wisselende partners, in tegenstelling tot de vooropgestelde hypothese. De overige hypothesen konden niet bevestigd worden.

Referenties

- Ahinkorah, B. O. (2021). Polygyny and intimate partner violence in sub-Saharan Africa: Evidence from 16 cross-sectional demographic and health surveys. *SSM - Population Health*, *13*. <https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2021.100729>
- Ali, A. A., Yassin, K., & Omer, R. (2014). Domestic violence against women in Eastern Sudan. *BMC Public Health*, *14*(1), 1136. <https://doi.org/10.1186/1471-2458-14-1136>
- Alicke, M. D., & Sedikides, C. (2009). Self-enhancement and self-protection: What they are and what they do. *European Review of Social Psychology*, *20*(1), 1–48. <https://doi.org/10.1080/10463280802613866>
- Altınok, A., & Kılıç, N. (2020). Exploring the associations between narcissism, intentions towards infidelity, and relationship satisfaction: Attachment styles as a moderator. *PLOS ONE*, *15*(11), e0242277. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0242277>
- Amone, C., & Arao, M. (2014). The values of polygamy among the Langi People of Northern Uganda. *Religion*.
- Back, M. D. (2018). The Narcissistic Admiration and Rivalry Concept. In *Handbook of Trait Narcissism*. Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-92171-6_6
- Back, M. D., & Kenny, D. A. (2010). The Social Relations Model: How to Understand Dyadic Processes. *Social and Personality Psychology Compass*, *4*(10), 855–870. <https://doi.org/10.1111/j.1751-9004.2010.00303.x>
- Back, M. D., Küfner, A. C. P., Dufner, M., Gerlach, T. M., Rauthmann, J. F., & Denissen, J. J. A. (2013). Narcissistic admiration and rivalry: Disentangling the bright and dark sides of narcissism. *Journal of Personality and Social Psychology*, *105*(6), 1013–1037. <https://doi.org/10.1037/a0034431>
- Back, M. D., Schmukle, S. C., & Egloff, B. (2010). Why are narcissists so charming at first sight? Decoding the narcissism–popularity link at zero acquaintance. *Journal of Personality and Social Psychology*, *98*(1), 132–145. <https://doi.org/10.1037/a0016338>
- Barry, C. T., Chaplin, W. F., & Grafeman, S. J. (2006). Aggression following performance feedback: The influences of narcissism, feedback valence, and

- comparative standard. *Personality and Individual Differences*, 41(1), 177–187.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2006.01.008>
- Baumeister, R. F. , & Vohs, K. D. (2001). Narcissism as addiction to esteem. *Psychological Inquiry*, 206–210.
- Beasley, R., & Stoltenberg, C. D. (1992). Personality characteristics of male spouse abusers. *Professional Psychology: Research and Practice*, 23(4), 310–317.
<https://doi.org/10.1037/0735-7028.23.4.310>
- Blinkhorn, V., Lyons, M., & Almond, L. (2016). Drop the bad attitude! Narcissism predicts acceptance of violent behaviour. *Personality and Individual Differences*, 98, 157–161. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.04.025>
- Brewer, G., Guothova, A., & Tsivilis, D. (2023). “But it wasn’t really cheating”: Dark Triad traits and perceptions of infidelity. *Personality and Individual Differences*, 202, 111987. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111987>
- Brewer, G., Lyons, M., Perry, A., & O’Brien, F. (2021). Dark Triad Traits and Perceptions of Sexual Harassment. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(13–14), NP7373–NP7387. <https://doi.org/10.1177/0886260519827666>
- Brunell, A. B., Gentry, W. A., Campbell, W. K., Hoffman, B. J., Kuhnert, K. W., & DeMarree, K. G. (2008). Leader Emergence: The Case of the Narcissistic Leader. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 34(12), 1663–1676.
<https://doi.org/10.1177/0146167208324101>
- Buffardi, L. E., & Campbell, W. K. (2008). Narcissism and Social Networking Web Sites. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 34(10), 1303–1314.
<https://doi.org/10.1177/0146167208320061>
- Bushman, B. J., & Baumeister, R. F. (1998). Threatened egotism, narcissism, self-esteem, and direct and displaced aggression: Does self-love or self-hate lead to violence? *Journal of Personality and Social Psychology*, 75(1), 219–229.
<https://doi.org/10.1037/0022-3514.75.1.219>
- Bushman, B. J., Bonacci, A. M., van Dijk, M., & Baumeister, R. F. (2003). Narcissism, Sexual Refusal, and Aggression: Testing a Narcissistic Reactance Model of Sexual Coercion. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(5), 1027–1040.
<https://doi.org/10.1037/0022-3514.84.5.1027>

- Cale, E. M., & Lilienfeld, S. O. (2006). Psychopathy Factors and Risk for Aggressive Behavior: A Test of the “Threatened Egotism” Hypothesis. *Law and Human Behavior, 30*(1), 51–74. <https://doi.org/10.1007/s10979-006-9004-5>
- Campbell, W. K. (1999). Narcissism and Romantic Attraction. In *Journal of Personality and Social Psychology* (Vol. 77, Issue 6).
- Campbell, W. K., Brunell, A. B., & Finkel, E. J. (2006). Narcissism, Interpersonal Self-Regulation, and Romantic Relationships: An Agency Model Approach. In *Self and relationships: Connecting intrapersonal and interpersonal processes*. (pp. 57–83). The Guilford Press.
- Campbell, W. K., Bush, C. P., Brunell, A. B., & Shelton, J. (2005). Understanding the Social Costs of Narcissism: The Case of the Tragedy of the Commons. *Personality and Social Psychology Bulletin, 31*(10), 1358–1368. <https://doi.org/10.1177/0146167205274855>
- Campbell, W. K., & Campbell, S. M. (2009). On the Self-regulatory Dynamics Created by the Peculiar Benefits and Costs of Narcissism: A Contextual Reinforcement Model and Examination of Leadership. *Self and Identity, 8*(2–3), 214–232. <https://doi.org/10.1080/15298860802505129>
- Campbell, W. K., & Foster, C. A. (2002). *Narcissism and Commitment in Romantic Relationships: An Investment Model Analysis*.
- Campbell, W. K., Foster, C. A., & Finkel, E. J. (2002). Does self-love lead to love for others? A story of narcissistic game playing. *Journal of Personality and Social Psychology, 83*(2), 340–354. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.83.2.340>
- Campbell, W. K., & Miller, J. D. (2011). *The Handbook of Narcissism and Narcissistic Personality Disorder*. John Wiley & Sons, Inc. <https://doi.org/10.1002/9781118093108>
- Coid, J. W. (2002). Personality disorders in prisoners and their motivation for dangerous and disruptive behaviour. *Criminal Behaviour and Mental Health, 12*(3), 209–226. <https://doi.org/10.1002/cbm.497>
- Costa, P. T., & McCrae, R. R. (1988). Personality in adulthood: A six-year longitudinal study of self-reports and spouse ratings on the NEO Personality Inventory. *Journal of Personality and Social Psychology, 54*(5), 853–863. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.54.5.853>

- Deutskens, E., de Ruyter, K., Wetzels, M., & Oosterveld, P. (2004). Response Rate and Response Quality of Internet-Based Surveys: An Experimental Study. *Marketing Letters*, 15(1), 21–36. <https://doi.org/10.1023/B:MARK.0000021968.86465.00>
- Dufner, M., Rauthmann, J. F., Czarna, A. Z., & Denissen, J. J. A. (2013). Are Narcissists Sexy? Zeroing in on the Effect of Narcissism on Short-Term Mate Appeal. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 39(7), 870–882. <https://doi.org/10.1177/0146167213483580>
- Elliott AC, & Woodward WA. (2007). *Statistical analysis quick reference guidebook with SPSS examples* (1st ed.). SAGE publications, Ltd.
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*. (3rd ed.). SAGE publications.Ltd.
- Fields, S. K. (2012). Narcissism and Intimate Partner Violence: An Establishment of the Link and Investigation of Multiple Potential Mediators. *Electronic Theses and Dissertations*. Paper 1222. <https://dc.etsu.edu/etd/1222>
- Foster, J. D., Shrira, I., & Campbell, W. K. (2006). Theoretical models of narcissism, sexuality, and relationship commitment. *Journal of Social and Personal Relationships*, 23(3), 367–386. <https://doi.org/10.1177/0265407506064204>
- Geist, R. A. (2009). Empathic Understanding. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1159(1), 63–74. <https://doi.org/10.1111/j.1749-6632.2009.04353.x>
- Ghasemi, A., & Zahediasl, S. (2012). Normality Tests for Statistical Analysis: A Guide for Non-Statisticians. *International Journal of Endocrinology and Metabolism*, 10(2), 486–489. <https://doi.org/10.5812/ijem.3505>
- Grijalva, E., Newman, D. A., Tay, L., Donnellan, M. B., Harms, P. D., Robins, R. W., & Yan, T. (2015). Gender differences in narcissism: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 141(2), 261–310. <https://doi.org/10.1037/a0038231>
- Grimm, P. (2010). Social desirability bias. In *Wiley international encyclopedia of marketing*.
- Hermann, A. D., Foster, J. D., & Brunell, A. B. (2018). Handbook of trait narcissism: Key advances, research methods, and controversies. In *Handbook of Trait Narcissism: Key Advances, Research Methods, and Controversies*. Springer International Publishing. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-92171-6>

- Higgins, E. T. (1998). *Promotion and Prevention: Regulatory Focus as A Motivational Principle* (pp. 1–46). [https://doi.org/10.1016/S0065-2601\(08\)60381-0](https://doi.org/10.1016/S0065-2601(08)60381-0)
- Holtzman, N. S., & Strube, M. J. (2010). Narcissism and attractiveness. *Journal of Research in Personality, 44*(1), 133–136. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2009.10.004>
- Horvath, S., & Morf, C. C. (2010). To be grandiose or not to be worthless: Different routes to self-enhancement for narcissism and self-esteem. *Journal of Research in Personality, 44*(5), 585–592. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2010.07.002>
- Howells, K., & Hollin, C. R. (1989). *Clinical approaches to violence*. Chichester, England: John Wiley and sons.
- John, O. P., & Robins, R. W. (1994). Accuracy and bias in self-perception: Individual differences in self-enhancement and the role of narcissism. *Journal of Personality and Social Psychology, 66*(1), 206–219. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.66.1.206>
- Jonason, P. K., Li, N. P., Webster, G. D., & Schmitt, D. P. (2009). The dark triad: Facilitating a short-term mating strategy in men. *European Journal of Personality, 23*(1), 5–18. <https://doi.org/10.1002/per.698>
- Jonason, P. K., Luevano, V. X., & Adams, H. M. (2012). How the Dark Triad traits predict relationship choices. *Personality and Individual Differences, 53*(3), 180–184. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2012.03.007>
- Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (2011). The role of impulsivity in the Dark Triad of personality. *Personality and Individual Differences, 51*(5), 679–682. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.04.011>
- Koenker, R. (1981). A note on studentizing a test for heteroscedasticity. *Journal of Econometrics, 17*(1), 107–112. [https://doi.org/10.1016/0304-4076\(81\)90062-2](https://doi.org/10.1016/0304-4076(81)90062-2)
- Krizan, Z., & Bushman, B. J. (2011). Better than my loved ones: Social comparison tendencies among narcissists. *Personality and Individual Differences, 50*(2), 212–216. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2010.09.031>
- Lamarche, V. M., & Seery, M. D. (2019). Come on, give it to me baby: Self-esteem, narcissism, and endorsing sexual coercion following social rejection. *Personality and Individual Differences, 149*, 315–325. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.05.060>

- Lambe, S., Hamilton-Giachritsis, C., Garner, E., & Walker, J. (2018). The Role of Narcissism in Aggression and Violence: A Systematic Review. *Trauma, Violence, & Abuse, 19*(2). <https://doi.org/10.1177/1524838016650190>
- Lasong, J., Zhang, Y., Muyayalo, K. P., Njiri, O. A., Gebremedhin, S. A., Abaidoo, C. S., Liu, C. Y., Zhang, H., & Zhao, K. (2020). Domestic violence among married women of reproductive age in Zimbabwe: a cross sectional study. *BMC Public Health, 20*(1), 354. <https://doi.org/10.1186/s12889-020-8447-9>
- Leckelt, M., Küfner, A. C. P., Nestler, S., & Back, M. D. (2015). Behavioral processes underlying the decline of narcissists' popularity over time. *Journal of Personality and Social Psychology, 109*(5), 856–871. <https://doi.org/10.1037/pspp0000057>
- Määttä, M., Uusiautti, S., & Määttä, K. (2012). An intimate relationship in the shadow of narcissism: What is it like to live with a narcissistic spouse? *International Journal of Research Studies in Psychology, 1*(1). <https://doi.org/10.5861/ijrsp.2012.v1i1.28>
- Malesza, M., & Kaczmarek, M. C. (2018). Grandiose narcissism versus vulnerable narcissism and impulsivity. *Personality and Individual Differences, 126*, 61–65. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.01.021>
- Mark Young, S., & Pinsky, D. (2006). Narcissism and celebrity. *Journal of Research in Personality, 40*(5), 463–471. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2006.05.005>
- McNulty, J. K., & Widman, L. (2014). Sexual narcissism and infidelity in early marriage. *Archives of Sexual Behavior, 43*(7), 1315–1325. <https://doi.org/10.1007/s10508-014-0282-6>
- Miller, J. D., & Campbell, W. K. (2008). Comparing Clinical and Social-Personality Conceptualizations of Narcissism. *Journal of Personality, 76*(3), 449–476. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2008.00492.x>
- Miller, J. D., Hoffman, B. J., Gaughan, E. T., Gentile, B., Maples, J., & Keith Campbell, W. (2011). Grandiose and Vulnerable Narcissism: A Nomological Network Analysis. *Journal of Personality, 79*(5), 1013–1042. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2010.00711.x>
- Miller, J. D., Lynam, D. R., Siedor, L., Crowe, M., & Campbell. (2018). Supplemental Material for Consensual Lay Profiles of Narcissism and Their Connection to the Five-Factor Narcissism Inventory. *Psychological Assessment*. <https://doi.org/10.1037/pas0000460.supp>

- Morf, C. C., & Rhodewalt, F. (2001). Unraveling the Paradoxes of Narcissism: A Dynamic Self-Regulatory Processing Model. *Psychological Inquiry*, 12(4), 177–196. https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1204_1
- Oltmanns, T. F., Friedman, J. N. W., Fiedler, E. R., & Turkheimer, E. (2004). Perceptions of people with personality disorders based on thin slices of behavior. *Journal of Research in Personality*, 38(3), 216–229. [https://doi.org/10.1016/S0092-6566\(03\)00066-7](https://doi.org/10.1016/S0092-6566(03)00066-7)
- Paulhus, D. L., & John, O. P. (1998). Egoistic and Moralistic Biases in Self-Perception: The Interplay of Self-Deceptive Styles With Basic Traits and Motives. *Journal of Personality*, 66(6), 1025–1060. <https://doi.org/10.1111/1467-6494.00041>
- Paulhus, D. L., & Williams, K. M. (2002). The Dark Triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of Research in Personality*, 36(6), 556–563. [https://doi.org/10.1016/S0092-6566\(02\)00505-6](https://doi.org/10.1016/S0092-6566(02)00505-6)
- Pincus, A. L., & Lukowitsky, M. R. (2010). Pathological narcissism and narcissistic personality disorder. In *Annual Review of Clinical Psychology* (Vol. 6, pp. 421–446). <https://doi.org/10.1146/annurev.clinpsy.121208.131215>
- Pincus, A. L., Wright, A. G. C., & Cain, N. M. (2014). Narcissistic grandiosity and narcissistic vulnerability in psychotherapy. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, 5(4), 439–443. <https://doi.org/10.1037/per0000031>
- Posit team. (2003). RStudio: Integrated Development Environment for R. Boston, MA: Posit Software, PBC. Retrieved from <http://www.posit.co/>
- Reise, S. P., & Wright, T. M. (1996). Personality Traits, Cluster B Personality Disorders, and Sociosexuality. *Journal of Research in Personality*, 30(1), 128–136. <https://doi.org/10.1006/jrpe.1996.0009>
- Rhodewalt, F., & Eddings, S. K. (2002). Narcissus Reflects: Memory Distortion in Response to Ego-Relevant Feedback among High- and Low-Narcissistic Men. *Journal of Research in Personality*, 36(2), 97–116. <https://doi.org/10.1006/jrpe.2002.2342>
- Rhodewalt, F., & Morf, C. C. (1995). Self and Interpersonal Correlates of the Narcissistic Personality Inventory: A Review and New Findings. *Journal of Research in Personality*, 29(1), 1–23. <https://doi.org/10.1006/jrpe.1995.1001>

- Roberts, B. W., Edmonds, G., & Grijalva, E. (2010). It is Developmental Me, Not Generation Me: Developmental Changes are more Important than Generational Changes in Narcissism—Commentary on Trzesniewski & Donnellan (2010). *Perspectives on Psychological Science*, 5(1), 97–102. <https://doi.org/10.1177/1745691609357019>
- Roche, M. J., Pincus, A. L., Lukowitsky, M. R., Ménard, K. S., & Conroy, D. E. (2013). An Integrative Approach to the Assessment of Narcissism. *Journal of Personality Assessment*, 95(3), 237–248. <https://doi.org/10.1080/00223891.2013.770400>
- Ryan K., Frieze I., & Sinclair H. (1999). Physical violence in dating relationships. . In *The psychology of sexual victimization: A handbook* (pp. 33–54).
- Ryan, K. M., Weikel, K., & Sprechini, G. (2008). Gender Differences in Narcissism and Courtship Violence in Dating Couples. *Sex Roles*, 58(11–12), 802–813. <https://doi.org/10.1007/s11199-008-9403-9>
- Sedgwick, P. (2012). Multiple significance tests: the Bonferroni correction. *BMJ*, 344(jan25 4), e509–e509. <https://doi.org/10.1136/bmj.e509>
- Sedikides, C. (2021). In Search of Narcissus. In *Trends in Cognitive Sciences* (Vol. 25, Issue 1, pp. 67–80). Elsevier Ltd. <https://doi.org/10.1016/j.tics.2020.10.010>
- Skodol, A. E., Bender, D. S., & Morey, L. C. (2014). Narcissistic personality disorder in DSM-5. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, 5(4), 422–427. <https://doi.org/10.1037/per0000023>
- Sophie van Lieshout. (2022). *The Effect of Narcissism on the Acceptance of General Dating Violence in Young Adolescent Women*. Tilburg University.
- Straus, M. A., & Douglas, E. M. (2004). A Short Form of the Revised Conflict Tactics Scales, and Typologies for Severity and Mutuality. *Violence and Victims*, 19(5), 507–520. <https://doi.org/10.1891/vivi.19.5.507.63686>
- Straus, M. A., Hamby, S. L., Boney-McCoy, S., & Sugarman, D. B. (1996). The revised conflict tactics scales (CTS2) development and preliminary psychometric data. *Journal of Family Issues*, 17(3), 283–316. <https://doi.org/10.1177/019251396017003001>
- Tortoriello, G. K., & Hart, W. (2019). Modeling the interplay between narcissism, relational motives, and jealousy-induced responses to infidelity threat. *Journal of*

- Social and Personal Relationships*, 36(7), 2156–2179.
<https://doi.org/10.1177/0265407518783096>
- Tortoriello, G. K., Hart, W., Richardson, K., & Tullett, A. M. (2017). Do narcissists try to make romantic partners jealous on purpose? An examination of motives for deliberate jealousy-induction among subtypes of narcissism. *Personality and Individual Differences*, 114, 10–15. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.03.052>
- Tracy, J. L., & Robins, R. W. (2004). TARGET ARTICLE: “Putting the Self Into Self-Conscious Emotions: A Theoretical Model.” *Psychological Inquiry*, 15(2), 103–125. https://doi.org/10.1207/s15327965pli1502_01
- Vazire, S., Naumann, L. P., Rentfrow, P. J., & Gosling, S. D. (2008). Portrait of a narcissist: Manifestations of narcissism in physical appearance. *Journal of Research in Personality*, 42(6), 1439–1447. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2008.06.007>
- Vernon, P. A., Villani, V. C., Vickers, L. C., & Harris, J. A. (2008). A behavioral genetic investigation of the Dark Triad and the Big 5. *Personality and Individual Differences*, 44(2), 445–452. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2007.09.007>
- Walker, L. E. (1999). Psychology and domestic violence around the world. *American Psychologist*, 54(1), 21–29. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.54.1.21>
- Watts, A. L., Lilienfeld, S. O., Smith, S. F., Miller, J. D., Campbell, W. K., Waldman, I. D., Rubenzer, S. J., & Faschingbauer, T. J. (2013). The Double-Edged Sword of Grandiose Narcissism. *Psychological Science*, 24(12), 2379–2389. <https://doi.org/10.1177/0956797613491970>
- Wurst, S. N., Gerlach, T. M., Dufner, M., Rauthmann, J. F., Grosz, M. P., Küfner, A. C. P., Denissen, J. J. A., & Back, M. D. (2017). Narcissism and romantic relationships: The differential impact of narcissistic admiration and rivalry. *Journal of Personality and Social Psychology*, 112(2), 280–306. <https://doi.org/10.1037/pspp0000113>
- Zeigler-Hill, V., Besser, A., Morag, J., & Keith Campbell, W. (2016). The Dark Triad and sexual harassment proclivity. *Personality and Individual Differences*, 89, 47–54. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.09.048>
- Zeigler-Hill, V., Seidman, G., Trombly, D. R. C., Ishaq, J., Shango, R., & Roberts, A. (2020). Narcissism and romantic commitment: The role of attitudes toward alternative romantic partners. *Self and Identity*, 19(4), 473–500. <https://doi.org/10.1080/15298868.2019.1635521>

Bijlagen

Bijlage 1: flyer

Deelnemers voor onderzoek gezocht

Ben jij tussen de 18 en 65 jaar?
Heb je even tijd om een vragenlijst in te vullen?

In het kader van een masterproef onderzoeken we hoe bepaalde kenmerken binnen de persoonlijkheid, namelijk subklinische vormen van donkere trekken, gepaard gaan met conflicten binnen een romantische relatie.

Deelnemen kan door op de link te klikken of onderstaande QR-code te scannen.
Alle antwoorden blijven volledig anoniem.

Geïnteresseerd? Vul dan nu de vragenlijst in!

https://ghentpmwop.eu.qualtrics.com/jfe/form/SV_OVD5oqS01EH2xrU

Vakgroep Ontwikkelings-, Persoonlijkeids- en Sociale Psychologie

Universiteit Gent

Masterstudent Anouk Vercruysse

Drs. Fien Heyde

Bijlage 2: infobrief

Beste

deelnemer,

U staat op het punt een vragenlijst in te vullen in het kader van een onderzoek van de Universiteit Gent. Neem eerst voldoende tijd om deze informatie aandachtig te lezen. Contacteer de onderzoeker als er onduidelijkheden zijn of wanneer u bijkomende informatie wenst.

Wat is het doel van de studie?

Deze studie wordt georganiseerd door de vakgroep Ontwikkelings-, Persoonlijkheds- en Sociale Psychologie van de Universiteit Gent in het kader van een masterproef. Specifiek willen we onderzoeken hoe bepaalde kenmerken binnen een persoonlijkheid, met name aspecten van subklinische vormen van donkere trekken, gepaard gaan met conflicten binnen een romantische relatie. We willen dus onderzoeken welke kenmerken gepaard gaan met meer of minder ernstige conflicten met een partner.

Wat houdt de studie in?

Concreet bestaat de studie uit het invullen van deze online vragenlijst. Deze wordt volledig anoniem afgenomen. Na het invullen van de vragenlijst krijgt u de mogelijkheid om een korte samenvatting van de onderzoeksresultaten te ontvangen. Hiervoor wordt verzocht een mailtje te sturen naar Anouk Vercruysse (Anouk.Vercruyssehoevenaar@UGent.be). Op deze manier kunnen wij u ook garanderen dat uw antwoorden volledig anoniem opgeslagen worden en op geen enkele manier kunnen teruggekoppeld worden naar uw e-mailadres.

Anouk Vercruysse Anouk.Vercruyssehoevenaar@UGent.be
Dra. Fien Heyde Fien.Heyde@UGent.be
Prof. dr. Jasmine Vergauwe Jasmine.Vergauwe@UGent.be

Bijlage 3: geïnformeerde toestemming

Door op volgende te klikken verklaar ik hierbij dat ik, als participant aan een onderzoek van de Vakgroep Ontwikkelings-, Persoonlijkeids- en Sociale Psychologie van de Universiteit Gent,

1. de uitleg over de aard van de vragen en de taken die tijdens dit onderzoek zullen worden aangeboden, heb gekregen en dat mij de mogelijkheid werd geboden om bijkomende informatie te verkrijgen;
2. totaal uit vrije wil deelneem aan het wetenschappelijk onderzoek;
3. de toestemming geef aan de onderzoekers om mijn resultaten op anonieme wijze te bewaren en te verwerken en anoniem te rapporteren;
4. op de hoogte ben van de mogelijkheid om mijn deelname aan het onderzoek op ieder moment stop te zetten en dit zonder opgave van reden;
5. weet dat niet deelnemen of mijn deelname aan het onderzoek stopzetten op geen enkele manier negatieve gevolgen heeft voor mij;
6. weet dat ik op aanvraag een samenvatting van de onderzoeksbevindingen kan krijgen nadat de studie is afgerond en de resultaten bekend zijn;
7. geef toestemming dat mijn data gebruikt wordt voor verder analyse door andere onderzoekers na volledige anonimisering;
8. weet dat UGent de verantwoordelijke eenheid is m.b.t. persoonsgegevens verzameld tijdens het onderzoek. Ik weet dat de data protection officer me meer informatie kan verschaffen over de bescherming van mijn persoonlijke informatie. Contact: Hanne Elsen (privacy@ugent.be);
9. weet dat ik contact kan opnemen met de onderzoekers indien ik vragen zou hebben tijdens of na het vervolledigen van de studie. Contact: Fien Heyde (Fien.Heyde@UGent.be).

Bijlage 4: goedkeuring ethische commissie

ETHICAL COMMITTEE

Fien Heyde
Fien.Heyde@UGent.be

Griet Roets
Secretary of the Ethical Committee

E griet.roets@ugent.be
T 09 264 62 93

DATE
08-06-2022

OUR REFERENCE
2022-066
Fien Heyde, Anouk Vercruysse

The Ethical Committee confirms approval of the following application:

Narcisme in romantische relaties

Researcher(s): Fien Heyde, Anouk Vercruysse
Supervisor(s): Jasmine Vergauwe

T. Marchant
(Chairman)

G. Roets
(Secretary)

Bijlage 5: debriefing

Bedankt voor uw deelname aan dit onderzoek! Hieronder vindt u extra verduidelijking omtrent het onderzoek.

Dit onderzoek tracht na te gaan of mensen die hoger scoren op bepaalde subvormen van narcisme in meer of in mindere mate geneigd zijn om partnergeweld te stellen. Om de resultaten niet te beïnvloeden, werd er bewust voor gekozen om vooraf niet te spreken van narcisme. In dit onderzoek zijn we geïnteresseerd in subklinische vormen van narcisme, niet in de persoonlijkheidsstoornis. Narcisme is een gekleurde term voor een persoonlijkheidseigenschap die in de subklinische vorm vrij breed verdeeld is in de populatie. Door het gebruik van het label narcisme zou het kunnen dat de antwoorden teveel beïnvloed worden. Daarnaast werd er vooraf niet gesproken over partnergeweld. Naast partnergeweld zijn we ook geïnteresseerd in de dagdagelijkse discussies en mildere conflicten binnen de relatie. Door het gebruik van de term partnergeweld was er de mogelijkheid dat we een kleiner spectrum van conflicten binnen de relatie in kaart kunnen brengen.

Wilt u graag een algemene samenvatting van de resultaten van het onderzoek? Dan kan u mailen naar Anouk Vercruyse (Anouk.VercruyseHoevenaar@UGent.be).

Hebt u na het invullen van deze vragenlijst nog vragen of nood aan een gesprek, dan kan u steeds contact opnemen met de verantwoordelijke onderzoeker, Fien Heyde (Fien.Heyde@ugent.be). Blijft u liever anoniem, dan kan u bellen naar het gratis nummer 1712, een hulplijn voor vragen over alle vormen van geweld, misbruik en kindermishandeling. Een professionele hulpverlener luistert naar uw verhaal, geeft u informatie en advies en zoekt samen met u naar de best mogelijke oplossing.